

Afrapportering til FFD

Af Erik H. Jensen, Hadsten Højskole

maj 2014

Indholdsfortegnelse

Side 3. Indledning

Side 3. Metodiske bemærkninger til rapportens brug af spørgeskemaer og interviews i projekt 1, 2 og 3.

Side 5. Midtvejslever på Hadsten Højskole - vundne elevuger, integration, tilfredshedgrad mv.

Side 19. Studieturenes betydning for elevtallet

Side 22. Undersøgelse af muligheden/behovet for at have fortsættelerelever henover sommerferien (markedsundersøgelse)

Side 29. Kurser på Folkeuniversitetet om USA og kriminologiske temaer

Side 29. Konstruktion af kortkursus (1-uges sommerkursus) om USA – ”Hvad enhver dansker bør vide om USA”.

Side 33. Minibrobygningsprojekt mellem Hadsten Højskoles samfundsfaglige fag og DMJX, Aarhus

Side 36. Praksisnær rapport om medielandskabet / de herskende medielogikker

Side 36. Overordnede refleksioner – personligt og fagligt udbytte

Side 37-49. Bilag

Indledning

Kære læser, denne rapport er en afrapportering vedrørende de 7 projekter, som jeg blev bevilliget orlov til.

Projekterne bestod både af traditionelle orlovsprojekter som f.eks. kurser og af orlovsprojekter med kvalitative og kvantitative undersøgelser af en lang række forhold.

De 7 projekter er:

- Midtvejslever på Hadsten Højskole (HH) - vundne elevuger, integration, tilfredshedsgrad mv.
- Studieturenes betydning for elevtallet
- Muligheden/behovet for at have fortsættelselever henover sommerferien (markedsundersøgelse)
- Kurser på Folkeuniversitetet om USA og kriminologiske temaer
- Konstruktion af kortkursus (1-uges sommerkursus) om USA – ”Hvad enhver dansker bør vide om USA”.
- Minibrobygningsprojekt mellem Hadsten Højskoles samfundsfaglige fag og DMJX (Journalisthøjskolen) i Aarhus
- Lave en praksisnær rapport om medielandskabet / de herskende medielogikker

De første 3 projekter i denne rapport er lavet på baggrund af kvalitative og kvantitative empiriske undersøgelser af elevholdninger, elevadfærd mv. Metodisk er der anvendt en lang række spørgeskemaer og lavet et fokusgruppeinterview. Vi (det er mig + jer) starter derfor rapporten med et par metodiske kommentarer til disse 3 projekter. Der er ingen substantielle konklusioner i nedenstående metodiske afsnit, så utålmodige læsere kan roligt skippe dette. Afsnittet er blandt andet lavet for at eksplicite undersøgelsernes forudsætninger, således at I som læsere kan danne jer et overblik over dette.

Metodiske bemærkninger til rapportens brug af spørgeskemaer og interviews i projekt 1, 2 og 3.

- I alle mine spørgeskemaundersøgelser er svarprocenten mellem 93 og 100 %. Rent praktisk er det foregået ved, at jeg f.eks. har uddelt spørgeskemaer til en morgensamling og præsenteret projektet. Eleverne skulle derefter udfylde spørgeskemaerne med det samme og blive i rummet til de var færdige. På den måde sikrede jeg mig en høj svarprocent, og at eleverne ikke påvirkede hinanden. De, der ikke var tilstede, blev herefter ”jaget” af mig (på forårsholdet 2014 var det en kollega, der stod for ”jagten”), hvorefter de udfyldte spørgeskemaet – dermed har jeg sikret mig en høj svarprocent i alle undersøgelser.
- For at få metodiske input og sparring og ikke blive blind overfor egne potentielle fejlkilder har jeg i projekt 3 og vedrørende fokusgruppeinterviewet i projekt 1 valgt at sparre med Steffen Korsgaard, der er lektor på Aarhus Universitet ved Institut for Marketing og Organisation. Det var i disse 2 projekter, jeg havde mest brug for input for at øge reliabiliteten (pålideligheden) og validiteten (gyldigheden).
- Det skal bemærkes, at der er indsamlet store mængder information via spørgeskemaerne (se disse i bilagene), som ikke er beskrevet i rapporten, da de ikke er direkte relevante for opgavens problemstillinger. Der er således en data-bank, der kan belyse yderligere spørgsmål, som vi på HH enten nu – eller senere – måtte ønske at se nærmere på. Eksempler kunne være: Hvor startede elevernes beslutning om tage på HH?. Er der forskel på tilfredshedsgraden blandt elever med henholdsvis en gymnasial baggrund og en ikke-gymnasial baggrund. Hvilket køn er det mest tilfredse?

- Stort set alle undersøgelser baserer sig på data fra både et forårshold og et efterårshold, for at få det mest frugtbare metodiske design – mere herom senere.
- Jeg havde søgt 6 måneders orlov. Jeg blev tildelt 4 måneder, hvorfor dele af min empiriindsamling måtte rykkes frem til efteråret 2013 for at få data, der kunne indsamles, når et hold var ved at afslutte et ophold.

Data er indsamlet på følgende hold og tidspunkter:

Forårsholdet 2014

Spørgeskemaer er indsamlet medio marts (lige efter marts-elevernes ankomst og cirka 9 uger efter januairelevernes ankomst).

Efterårsholdet 2013

Fokusgruppeinterview vedr. midtvejslevernes udfordringer og forslag er udført en aften i december lige før de afsluttede deres ophold (for at de kunne få alle deres oplevelser med) (undersøgelsen blev udført allerede på efterårsholdet, da det IKKE var muligt pga. tidsplanen at udføre undersøgelsen på forårsholdet 2014)

Spørgeskema til dem, der skulle til New York og til midtvejsleverne, er indsamlet lige efter deres ankomst i henholdsvis august og september (for at få de mest valide data)

Spørgeskema vedr. tilfredhedsgrad mv. blandt alle elever er indsamlet december 2013 – lige før de afsluttede deres ophold, for at få de bedst mulige data.

Pilotprojekt – forår 2013

Derudover er der – som et pilotprojekt – indsamlet data på forårsholdet 2013; da der i maj 2013 alligevel skulle indsamles spørgeskemaer vedrørende evaluering af skolens værdigrundlag, så valgte jeg samtidig at tilføje nogle spørgsmål vedrørende denne rapports problemstillinger og lave nogle korte kvalitative interviews med midtvejsleverne. Dermed kunne jeg teste et foreløbigt undersøgelsesdesign og have noget konkret at sparre med Steffen Korsgaard om.

Data for forårsholdet 2013 spiller en begrænset rolle i fremstillingen. Enkelte af disse data inddrages, men data og spørgeskema fra forår 2013 er som sagt primært brugt som afsæt til at kunne lave det mest kvalificerede undersøgelsesdesign til holdene efterår 2013 og forår 2014. Det viste sig at være godt, at jeg lavede dette pilotprojekt: Problemstillingen omkring fortsættereleverne henover sommerferien var svær at få afdækket. Derfor var det yderst tiltrængt, at kunne vende dette med Steffen Korsgaard og derefter lave en bedre undersøgelse på forårsholdet 2014.

Metodisk metarefleksion

Som sidste metodiske bemærkning skal nævnes, at man i en undersøgelse altid kan diskutere valg, fravalg, formuleringer mv. – men jeg har efter min bedste overbevisning ikke forsøgt at ”massere data” eller udelade data, der kunne tale imod de konklusioner, der angives. Det skal i den henseende bemærkes, at flere af konklusionerne ikke blev, som jeg regnede med at de ville være.

Vi kaster os nu over det første projekt, der handler om midtvejsleverne på Hadsten højskole.

Projekt 1: Midtvejs elever på Hadsten Højskole - vundne elevuger, integration, tilfredshedsgrad mv.
Midtvejs elever er elever, der starter senere på kurset end de fleste andre elever. Eksempler fra Hadsten Højskole: Forårsholdet og de fleste elever starter i januar, men du kan blive midtvejs elev og starte til marts. Efterårsholdet og de fleste elever starter i august, men du kan blive midtvejs elev og starte i september.

Man kan selvfølgelig diskutere, hvornår man skal kalde elever for midtvejs elever, thi alle starter de før kurserne er midtvejs i forløbet. Men for at have en brugbar og letforståelig terminologi, vælger jeg at bruge udtrykket midtvejs elever.

Overordnet om midtvejs eleverne på Hadsten Højskole

Jeg har indsamlet data på flere hold for at få de mest valide data og for at kunne indfange, hvis der f.eks. er store forskelle på det at være midtvejs elev på et efterårs- og et forårshold. Dette forestiller jeg mig kunne være tilfældet - blandt andet fordi midtvejs eleverne om efteråret starter allerede 4 uger inde i forløbet, mens de på forårsholdet starter 9 uger inde i opholdet. Nedenfor ses en tabel over dette.

Tabel 1: Holdlængder og elevantal

	Helt ophold – startdato og længde	Midtvejs elever – startdato og længde	Antal uger som ”hel-semesterseleverne” har været på skolen når midtvejs eleverne ankommer	Antal ”hel-semesterselever” på starttidspunktet	Antal midtvejs elever	Midtvejs elevernes andel af holdets samlede størrelse
Efterårs-semesteret 2013	Starter i august og varer 18 uger	Starter i september og varer 14 uger	4 uger	34	14	29 %
Forårs-semesteret 2014	Starter i januar og varer 23 uger (med mulighed for at slutte efter 18 uger)	Starter i marts og varer 14 uger	9 uger	59	17	13%

Alle tal er oplyst af kontoret marts 2014. Jeg er fuldt klar over, at nogle ikke gennemførte opholdet, men for ikke at gøre det alt for komplekst – og da det ikke rækker ved det samlede billede – vælger jeg at operere med ovenstående tal, der dækker starttidspunktet.

Som det ses, er der en række forskelle, hvorfor jeg anser det for metodisk frugtbart og vigtigt at indsamle data for såvel et forårs- og et efterårshold.

Nedenfor vil jeg behandle en lang række forhold vedrørende midtvejs eleverne - herunder:

- Problemer og forbedringsforslag i forhold til det at være midtvejs elev på Hadsten Højskole
- Midtvejs elevernes tilfredshedsgrad ift. de andre elevers tilfredshedsgrad – der laves både en eksplicit og en ”skjult” tilfredshedsmåling
- Om midtvejs optag giver Hadsten Højskole flere elever
- Om midtvejs optag samlet set giver højskolerne samlet set flere elever

Lad os først starte med at se nærmere på problemer ved og forbedringsforslag til midtvejs elevernes ophold på Hadsten Højskole.

Problemer og forbedringsforslag for midtvejs elever på Hadsten Højskole

Den typiske situation ser – jævnfør tabel 1 - sådan her ud: Når semestret starter i august eller januar, så ankommer der 40-60 elever. I marts og september ankommer der derefter yderligere ca. 15-17 elever (midtvejs eleverne)

Uanset hvordan man vender og drejer det, så vil det give udfordringer/problemer, når et allerede opstartet fællesskab pludselig skal udvides med et større antal medlemmer: Nye og gamle elever skal integreres med hinanden til et samlet hold og man skal finde sin plads i et ændret fællesskab.

Det handler i dette afsnit *ikke* om, hvor tilfredse eleverne alt i alt er med deres ophold (det vender vi tilbage til). Det handler heller ikke om hvilke fordele og ulemper, der er ved et midtvejs optag (præmissen er at vi har et midtvejs optag og det bliver vi ved med at have). Det handler om:

- At identificere hvilke problemer/udfordringer midtvejs eleverne har mødt og om
- At finde forslag til klare disse problemer/udfordringer

Step 1 – pilotprojekt forår 2013

Først lavede jeg korte kvalitative interviews med midtvejs eleverne fra forårsholdets 2013 individuelt. Midtvejs eleverne havde individuelt nogle konkrete forslag (disse kan ses i bilag 1, bagerst i opgaven), men der var ingen tydelige kollektive mønstre i forslagene. Der var altså ikke mange, der havde de samme forslag.

Der var dog 2 overordnede pointer, som man kunne tolke ud af deres kommentarer og forslag:

- At skolen skal være verbalt tydelig overfor midtvejs eleverne ift. deres eget ansvar for at ”komme ud af værelset”, og at de selv er ansvarlige for, om de får et godt ophold.
- At skolen skal være verbalt tydelig overfor de gamle elever ved at sige ”tag godt imod de nye, I var også nervøse & I skal tage initiativ, når de nye elever ankommer”.

Da jeg ikke fik nok konkret ud af disse korte interview, så besluttede jeg mig til at lave fokusgruppeinterviews med midtvejs eleverne på det følgende hold. Målet var at komme mere i dybden og vigtigst: At få eleverne til at være *meget konkrete* i deres identifikation af problemer og løsninger.

Efterår 2013 – fokusgruppeinterviews vedrørende det at være midtvejs elev

Da jeg ønskede at lave fokusgruppeinterview med midtvejs elever, der var ved at afslutte et ophold, så var jeg nødt til at interviewe midtvejs eleverne på efterårsholdet 2013. Det er vigtigt at pointere, at identifikation af problemer og løsninger i sig selv fokuserer på ”problemer”, og at processen udspillede sig indenfor for den ramme, at midtvejs eleverne overordnet set var meget tilfredse med deres ophold. Men derfor kan nogle ting godt gøres bedre. Midtvejs elevernes tilfredshedsgrad vender vi tilbage til.

Step 1: Jeg bad først midtvejs eleverne om individuelt at identificere de problemer/udfordringer, de selv havde mødt ved at være midtvejs elever.

Step 2: Derefter skulle eleverne i grupper a 5-7 personer lave

- En kollektiv og prioriteret liste over de problemer/udfordringer, de havde mødt og derefter
- Komme med løsningsforslag / forbedringsforslag til disse.

Af rapportering af fokusgruppeinterviews

Midtvejsleverne blev delt i 2 grupper. Både problemer og løsninger er identificeret af midtvejsleverne selv.

I *venstre kolonne* skriver I i prioriteret rækkefølge de problemer/udfordringer, som jeres gruppe har identificeret som de 5 største.

I *højre kolonne* skriver I løsningsforslag/forbedringsforslag til problemerne. Indtænk gerne hvem der skal gøre hvad.

Tabel 2: Gruppe 1 – problemer og løsningsforslag – lavet af midtvejslever efteråret 2013

Problem 1 (det største problem) = Det var svært at blande sig med eleverne fra august måned (vi nye elever følte os udstillet)	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 1: <ul style="list-style-type: none">• Introaktiviteterne skal være obligatoriske for alle – det var f.eks. kun de nye elever, der deltog i hip hop• Gode projekter er, når vi bliver opdelt i grupper med både nye og gamle elever og skal løse en opgave i fællesskab (f.eks. Storm P.-Projektet)• Flere navnelege eller lignende i starten (f.eks. speed dating)• Biografturen var irrelevant. Hellere andre fællesaktiviteter ud af huset.
Problem 2 = Første periode var for kort for os midtvejslever	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 2: <ul style="list-style-type: none">• Bedre information til midtvejsleverne, så de ved at der er nogle af fagene i 1. periode, som de kun vil have få gange (kommentar: midtvejsleverne ankommer på efterårsholdet midt i 1. periode)• Måske efteråret kunne opdeles i 3. perioder, så de nye elever starter når 2. periode starter• Man kunne eventuelt vælge fag inden man starter på skolen
Problem 3 = Manglende introduktion til rengøringspligter og køkkenhjælp	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 3: <ul style="list-style-type: none">• Introduktion fra rengøringspersonalet og køkkenet til opgaverne• Måske introduktionen kunne foregå under et gangrådsmøde helt i starten
Problem 4 = Afstemning til husråd blev afholdt for tidligt	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 4: <ul style="list-style-type: none">• Afstemningen skal afholdes senere• Kandidater, der stiller op til husrådet, burde give en begrundelse for, hvorfor de stiller op• Husrådet skal bestå af både nye og gamle elever
Problem 5 = Ingen information til midtvejsleverne om, hvad det vil sige at være låsevagt	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 5: <ul style="list-style-type: none">• Information fra lærerne/pedellen eller låsevagterne selv• Sikre at midtvejsleverne også har mulighed for at blive låsevagt.

Tabel 3: Gruppe 2 – problemer og løsningsforslag – lavet af midtvejs elever efteråret 2013

<p>Problem 1 (det største problem) =</p> <p>Det var svært at lære de gamle elever at kende.</p>	<p>Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammensæt grupper gennem hele opholdet – også i fagene – så der er lige mange gamle og nye elever i hver gruppe
<p>Problem 2 =</p> <p>Introduktionsdagene – de gamle elever skulle have været mere med. Aktiviteter skal være obligatorisk for både nye og gamle elever</p>	<p>Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerne skal opfordre de gamle elever til at tage ja-hatten på og hjælpe de nye elever bedre ind i fællesskabet. • Lav flere obligatoriske ud-af-huset aktiviteter.
<p>Problem 3 =</p> <p>Første periode var for kort for os nye elever</p>	<p>Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Første periode skulle gøres længere eller også kunne opholdet deles i 3. perioder og ikke i 2 perioder.
<p>Problem 4 =</p> <p>Dårlig information angående rengøring / køkken, låsevagt, husråd og Einstein</p>	<p>Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktionsmøde for de nye elever, hvor køkkenet viser i praksis hvordan det fungerer med opvask + rengøringsdamerne viser i praksis, hvordan det fungerer med rengøring. • Lærer eller forstander forklarer hurtigt efter vores ankomst, hvordan det fungerer med låsevagt, Einstein (skolens bar) og husråd
<p>Problem 5 =</p> <p>De nye elever følte sig ikke velkomne i opholdsstuerne.</p>	<p>Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der laves fællesaktiviteter, der foregår i opholdsstuerne, for ALLE elever – både nye og gamle.

Løse forslag fra gruppe 2

- 1. skoleperiode skal være længere, eller også skal der være 3. perioder på efterårsholdet, så vi ankommer når 2. periode starter (lige nu er der 2 perioder på efterårsholdet, og midtvejs eleverne ankommer midt i 1. periode)
- Mere introduktion for midtvejs eleverne til fagene fra lærerne (er implementeret fra forår 2014)

Derefter havde vi en fælles opsamlende snak. Det førte til et par yderligere forslag, som kan ses i næste afsnit.

Løse forslag i en opsamlende gruppesnak med begge grupper

Afslutningsvis tog vi alle en fælles snak om gruppernes arbejde og der fremkom yderligere et par forslag:

- De gamle elever skal planlægge introdagene for midtvejsleverne
- Man skal lave introdagene i en form, som de gamle elever ikke OPFATTER som introduge.
- Der skal være flere navnelege
- Sæt nye og gamle elever til at løse opgaver sammen.
- Det er vigtigt, at der er stor lærerklarhed overfor de gamle elever (omkring forventninger til de gamle elevers adfærd mv.) når der ankommer nye elever

Fortolkende konklusion og anbefalinger

Målet/metoden er ikke at forholde sig til alle de enkelte udsagns sandhedsværdi (nogle af forslagene kan man som skole sige ”det gør vi allerede”). Målet er (i første omgang) at tage elevernes udsagn for pålydende (det er deres oplevelser) og derefter – med en fortolkende forståelse som mellemregning – at komme med nogle konkrete anbefalinger, som kan danne udgangspunkt for en debat.

Mine konkrete anbefalinger er at starte med:

- En endnu klarere kollektiv italesættelse overfor de gamle elever om, hvordan vi som skole gerne vil have, at de agerer overfor de nye elever.
- En endnu klarere (og måske gentage denne) kollektiv italesættelse overfor de nye elever af vigtigheden af at kaste sig ud i det sociale, selvom de måske i starten har lyst til at trække sig tilbage til værelset.
- Bedre introduktion til fagene for midtvejsleverne (er implementeret)
- At få rengøring og køkken til i løbet af de første 2 indrodage at vise (ikke kun fortælle om det) midtvejsleverne, hvordan opgaverne i praksis skal udføres. Det anbefales at køkken/rengøring selv laver en form for denne, men at vigtigheden og forventningerne fra skoleside understreges og at der afsættes et tidsrum, der afspejler dette.
- At vi overvejer om introdagene skal have en form, så de ikke opfattes som indrodage af de gamle elever
- At vi holder fast i de elementer, der får stor ros (blandt andet walk and talk og værelsesdyst)
- At vi forholder os til kritikken af den korte 1. periode i efteråret.
- At vi i lærergruppen diskuterer, om der er andre af forslagene fra fokusgruppeinterviewene, vi synes vi skal implementere.

Jeg foreslår, at vi derefter løbende følger op ved engang imellem at kigge i inspirationskataloget med løse forslag (bilag 1).

I næste afsnit undersøges midtvejslevernes tilfredshedsgrad med deres højskoleophold

Midtvejslevers tilfredshedsgrad ift. de andre elevers tilfredshedsgrad

Jeg havde, inden jeg startede projektet, en tese om at midtvejslever ville være mindre tilfredse med deres højskoleophold end de elever, der havde fået hele højskoleopholdet med. Dette vil jeg nu se nærmere på.

For at være på metodisk bedst mulig grund blev undersøgelsen både udført på elever fra holdene forår 13 og efterår 2013. Dels ved at spørge på forskellige måder og dels ved også at inkludere en *skjult tilfredshedsmåling*. Mere herom senere.

Elevernes tilfredshed med deres højskoleophold, forårsholdet 2013.

Som det kan ses nedenfor var en middelkategori udeladt på forårsholdets spørgeskemaer. Motivet var at tvinge eleverne til at tage stilling, da de ikke kunne gemme sig i en middelkategori. Nedenfor ses resultaterne. Midtvejselevernes svar er markeret med fed skrift.

Spørgsmål: *Alt i alt hvor tilfreds er du så med dit ophold på Hadsten Højskole?*

Tabel 4: Tilfredshed opdelt på forskellige opholdslængder, forår 2013

	Meget tilfreds	Tilfreds	Utilfreds	Meget utilfreds	Kommentar
14 ugers elever (fra marts til juni F13) (=midtvejselever)	50 %	50 %	0%	0%	
18 ugers elever (januar – maj F13)	50 %	40 %	10%	0%	
23 ugers elever (januar-juni F13)	39,3%	50%	3.6%	0%	2 elever valgte at lave deres egne kategorier: ”nogenlunde tilfreds” (= 3.6 %) og ”både-og” (= 3.6 %)
12 + 23 ugers elever (sept. 2012 – juni 2013) (helårselever)	100 % (lille population, da der kun var få med denne kombination)	0 %	0%	0%	
18 + 23 ugers elever (august 2012 - juni 2013) (helårselever)	75%	25%	0%	0%	

Konklusion: Jeg kan afkræfte min tese, når jeg måler på forårsholdets elever for 2013. Marts-eleverne er ikke mindre tilfredse end januar-eleverne. Dog er de elever, der også opholdt sig på skolen før jul, helårseleverne, de mest tilfredse.

Tilfredshedsgrad målt på efterårsholdet 2013

For at måle på flere måder valgte jeg (i modsætning til målingen på forårsholdet) i målingen af efterår 2013 at inkludere en midterkategori som svarmulighed. Midtvejs elevernes svar er markeret med fed skrift.

Spørgsmål: Alt i alt hvor godt synes du så, at dit højskoleophold på Hadsten Højskole har været?

Jeg synes, at mit højskoleophold har været....

Tabel 5: Tilfredshedsgrad på efterårsholdet 2013

	Meget godt	Godt	Middel	Dårligt	Meget dårligt
14 ugers elever (sept. – dec.) midtvejs elever	71 %	24%	5%	0 %	0 %
18 ugers elever (aug.-dec.)	77%	15%	8%	0 %	0 %

Konklusion: Også på efterårsholdet 2013 (og når undersøgelsesdesignet rummer en middelkategori) får jeg det samme resultat: 14 ugers eleverne (midtvejs eleverne) er cirka lige så tilfredse som 18 ugers eleverne, der er på skolen hele kurset.

I dette projekt har jeg indtil nu målt tilfredshedsgraden på 2 hold og med forskellige metoder. Konklusionen er den samme: Midtvejs eleverne er lige så tilfredse med deres ophold, som hel-semesterseleverne er.

Da jeg synes dette spørgsmål er yderst vigtigt, og da jeg prøver at eliminere mulige fejlkilder, valgte jeg også at undersøge tilfredshedsgraden via en slags *skjult tilfredshedsmåling*.

Skjult tilfredshedsmåling på forårsholdet 2013 – ville du anbefale en ven at blive midtvejs elev?

Den skjulte tilfredshedsmåling er lavet på 2 hold – herunder forår 2013. Også her bekræftes det, at midtvejs eleverne er tilfredse med deres ophold.

Spørgsmål: Forestil dig at en af dine venner vil starte på Hadsten Højskole som midtvejs elev til marts 2014 – hvad ville du sige til det af følgende 2 muligheder:

Markér det udsagn, der passer bedst

Tabel 6: Skjult tilfredshedsmåling af midtvejs eleverne på forårsholdet 2013

Det kan du roligt gøre – du kan sagtens få et godt højskoleophold som midtvejs elev	Hvis du ikke kan starte til januar sammen med de fleste andre elever, så synes jeg ikke at du skal tage på højskole.	Andet (skriv hvad):
90 % (1 tilføjer: ”men du bliver ked af, at du ikke startede i januar”)	0 %	10 % ”start enten i januar eller til august, ellers bliver det for hårdt”

Ovenstående kan anskues som en slags skjult tilfredshedsmåling. Det må være rimeligt at antage, at der er en sammenhæng mellem egen grad af tilfredshed som midtvejs elev, og om de vil anbefale en ven at blive midtvejs elev. Tallene viser, at midtvejs eleverne kan anbefale andre at blive midtvejs elever. Dermed siger de implicit, at de selv har haft et godt ophold. En tilsvarende undersøgelse blev også udført efterår 2013.

Skjult tilfredshedsmåling efterår 2013: Vil du anbefale en kammerat at blive midtvejslev

Spørgsmål til efterårseleverne 2013: *Forestil dig at en af dine venner vil starte på Hadsten Højskole som september-elev næste efterår (2014) (altså ligesom i år - 4 uger efter at de fleste elever startede i august) Hvad vil du sige til din kammerat: Markér det udsagn, der passer bedst*

Tabel 7: Skjult tilfredshedsmåling på efterårsholdet 2013

	Det kan du roligt gøre – du kan sagtens få et godt højskoleophold som september-elev (midtvejslev)	Hvis du ikke kan starte til august sammen med de fleste andre elever, så synes jeg ikke, at du skal tage på højskole	Andet svar (skriv hvad):
Elever der startede august 2013	38 %	24 %	38 % Svarene i denne kategori kan overordnet sammenfattes med ordene: ”Du kan godt starte i september, men det bliver en udfordring, du skal yde mere. Overvej om du ikke skal starte til august, det er bedst. Der er risiko for opdeling i nye og gamle elever”.
Elever med start september 2013 (midtvejslever)	77%	8%	15 %

Igen må være rimeligt at antage, at der er en sammenhæng mellem egen grad af tilfredshed som midtvejslev, og om de vil anbefale en ven at blive midtvejslev. September-elevernes svar bekræfter deres tilfredshed med opholdet på Hadsten Højskole: Hele 77 % ville kunne anbefale en ven at starte i september som midtvejslev – kun 8 % ville direkte fraråde det.

Konklusion

Vi har nu både lavet skjulte tilfredshedsmålinger og eksplicite tilfredshedsmålinger. Og vi har undersøgt både midtvejslever på forårsholdet 2013 og efterårsholdet 2013. Alt peger i samme retning: Midtvejsleverne er tilfredse med deres ophold, og de er ikke mindre tilfredse end de elever, der har gået på skolen hele semestret.

En perspektiverende parentes: Hvordan ser hel-semesterseleverne på det at være midtvejslev

August-eleverne er jævnfør tabel 7 splittede i deres syn på septemberoptaget og 24 % ville direkte fraråde en kammerat at blive midtvejslev. Dette rykker ikke ved konklusionen om, at september-eleverne har været lige så tilfredse som august-eleverne med eget ophold, men det tilføjer den nuance, at et midtvejsoptag bringer noget i spil, der ikke er problemfrit. Vi ved ikke præcist, hvorfor august-eleverne er mere lukne ift. til at anbefale et september-ophold til en kammerat. Den ”pæne” fortolkning: en august-elev synes måske, at det er synd, hvis man ikke får hele opholdet med. Den grimme fortolkning: Nogle af august-eleverne synes, at septemberoptaget har været problematisk. Som man kan se i tabel 7 så har mange august-elever svaret ”andet” til spørgsmålet med kommentarer som:

”Du kan godt starte i september, men det bliver en udfordring, du skal yde mere. Overvej om du ikke skal starte til august, det er bedst. Der er risiko for opdeling i nye og gamle elever” (se tabel 7).

Jeg fik også yderligere data ind, som jeg synes er yderst interessant i den sammenhæng. Jeg stillede alle efterårseleverne 2013 nedenstående spørgsmål.

Spørgsmål: *Det er nyt, at Hadsten Højskole har optag af elever i september og marts. Vi vil derfor løbende følge op på, hvordan alle har det. Synes du at Hadsten Højskole skal blive ved med at have elevoptag i september ?*

Tabel 8: Elevernes holdning til at bevare midtvejsoptagene, efterår 2013

	Ja	Nej	Ved ikke	Andet svar (skriv hvad)
August-elevernes svar	37 %	37%	23%	3 % = ”både og”
September-elevernes svar	85 %	15 %	0%	0%

Her viser en stor og interessant forskel sig:

- September-eleverne synes med stort flertal, at der fremover skal være et septemberoptag, mens
- August-eleverne er meget mere delte i forhold til dette.

Vi kan ikke vide, hvorfor august-eleverne er så delte, men sammenholdt med resultatet i tabel 7 kan man argumentere for, at augusteleverne ikke ser midtvejsoptag som noget problemfrit. Midtvejsoptaget på efterårsholdet 2013 bringer således noget i spil, hvorfor løbende opfølgning på blandt andet integration er vigtig.

Det ligger udenfor denne rapport's fokusområde at gå yderligere i dybden med dette og belyse graden af problemer og årsager. Jeg har et par bud på årsager, men disse bud har karakter af at være anekdotisk bevisførsel, så dem skal jeg spare jer for. Om samme forhold ville gøre sig gældende på senere hold er svært at vide noget om, men indtil andet er bevist, er det værd at have ovenstående viden i baghovedet.

Efter analysen af midtvejsseleverne tilfredshedsgrad ser vi i de næste afsnit på, om midtvejsoptag i september og marts giver Hadsten Højskole og højskolerne under et flere elever og flere elevuger – og i givet fald i hvilket omfang.

Giver midtvejsoptag Hadsten Højskole og højskolerne flere elever?

En ting, der er interessant at vide, er om eksistensen af midtvejsoptag udvider henholdsvis:

- Hadsten Højskoles kundegrundlag og
- Højskolernes samlede kundegrundlag

Både i antal elever og i antal elevuger.

Jeg har indsamlet data for flere hold for at få de mest valide data, og for at kunne indfange, hvis der f.eks. er store forskelle på efterårs- og forårshold. Det skulle vise sig, at være en rigtig god idé at undersøge både et efterårshold og et forårshold. Når det handler om højskolernes samlede gevinst/tab, så er der stor forskel på midtvejsoptaget i september og det i marts.

Dette vender vi tilbage til. Først handler det om midtvejsoptagenes betydning for Hadsten Højskoles elevtal.

Midtvejsoptagets betydning for HH's elevtal - data for efterår 13's midtvejs elever

Alle midtvejsleverne på efterårsholdet 2013 fik nedenstående spørgsmål:

Hvis Hadsten Højskole ikke gav dig (og andre) mulighed for at starte her i september (men andre højskoler tilbød at du kunne starte i september), hvad ville du så have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- 0 % Jeg ville tage på Hadsten Højskole januar 2014
- 23 % Jeg ville være startet på Hadsten Højskole august 2013
- 8 % Jeg ville starte på en anden højskole januar 2014
- 8 % Jeg ville være startet på en anden højskole august 2013
- 54 % Jeg ville være startet på en anden højskole der startede ca. midt i september 2013
- 8 % Jeg ville slet ikke komme på højskole
- 0% Andet: _____

Konklusion vedrørende efterårets midtvejslever 2013:

Hadsten Højskole vinder elever på at have midtvejsoptag om efteråret – både i antal elever og antal elevuger (mellemlægning: der tabes umiddelbart en smule elevuger på de 23 % af midtvejsleverne, der ville være startet alligevel på HH 4 uger tidligere, i august. Men netto opvejes dette langt af gevinsten, så konklusionen er klar i forhold til, hvad det betyder for Hadsten Højskole, at vi har indført midtvejsoptag; Hadsten Højskole vinder på det.

Gevinstens størrelse kan opgøres således (da der var 14 midtvejslever)

Samlet nettogevinst for HH ved at have midtvejsoptag i september: (14 uger x 14 elever) elevuger - ((14 elever x 0,23) x 4) elevuger = 183 elevuger

På næste side undersøges samme problemstilling via en undersøgelse af forårsholdet 2014.

Midtvejsoptagets betydning for HH's elevtal, foråret 2014

På forårsholdets 2014 fik midtvejs eleverne følgende spørgsmål:

Hvis Hadsten Højskole ikke gav dig mulighed for at starte på skolen i MARTS (men andre højskoler tilbød, at du kunne starte på deres skole i MARTS), hvad ville du så have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- 0% Jeg ville være startet på Hadsten Højskole januar 2014
- 0% Jeg ville starte på Hadsten Højskole august 2014
- 6,7% Jeg ville være startet på en anden højskole januar 2014
- 0% Jeg ville starte på en anden højskole august 2014
- 73,3% Jeg ville være startet på en anden højskole der startede i marts 2014
- 20 % Jeg ville slet ikke komme på højskole
- 0% Andet: _____

Her viser data klart – og i endnu højere grad end for efterårsholdets vedkommende - at Hadsten Højskole har vundet elever ved at have et midtvejsoptag om foråret. INGEN af de elever, der startede på Hadsten Højskole marts 2014, ville have valgt at starte på Hadsten Højskole januar eller august 2014, hvis vi afskaffede vores midtvejsoptag. Vi vinder både antal elever og antal elevuger.

Nettogevinsten for HH i elevuger kan opgøres således:

14 elevuger x 17 elever = 196 elevuger.

Samlet konklusion: Vinder HH elever på at have midtvejsoptag i marts og september

Jeg har indsamlet data på forskellige hold og konklusionen kan siges ganske kort: Som beskrevet detaljeret ovenfor så vinder HH både elever og elevuger på at have midtvejsoptag.

Perspektivering - en kættersk tanke

Perspektivering, udenfor opgavens problemstilling: Man kunne få den kætterske tanke, at når starttidspunktet er så vigtigt for elevrekrutteringen, så skulle man måske overveje at lave et tredje optag.

Så vidt jeg kan researche mig frem til, er det kun Uldum Højskole, der gør dette og kun på efterårsholdet. Der er selvfølgelig et trade off ift skolen liv og rytme, men hvor grænsen går er svær at sige – der er dog også en potentiel risiko for, at det kan blive et *race to the bottom*, hvor der til sidst er så mange optag på højskolerne, at det kun flytter elever rundt mellem skolerne, samtidig med at det pædagogisk set kan blive en markant udfordring – men hvor grænsen går er svær at sige.

Der er én ting, man ikke kan måle såfremt denne faktor eksisterer: Vi kan ikke måle, hvis nogle potentielle højskoleelever fravælger Hadsten Højskole, fordi vi har midtvejsoptag. Såfremt dette skulle ske, så kan jeg ikke indfange dette (da disse elever jo ikke er tilstede på skolen). Det er svært at forestille sig, at dette skulle finde sted i stort omfang, men det skal for fuldstændighedens skyld nævnes.

Ovenstående var analysen af midtvejsoptagernes betydning for Hadsten Højskole. Nu skal det handle om, hvad midtvejsoptagene betyder for højskolerne samlet set.

Giver midtvejsoptag højskolerne samlet set flere elever?

Én ting er om midtvejsoptag har givet Hadsten Højskole fremgang elevmæssigt, noget andet er om indførelsen af midtvejsoptag udvider det samlede ”kundegrundlag” for højskolerne. Eller om højskolerne bare stjæler elever fra hinanden – elever, der ville have valgt et halvårsophold, hvis de ikke kunne vælge et kortere ophold som midtvejs elev?

Dette undersøges nærmere nedenfor. Det er klart at for at kunne generalisere fra Hadsten Højskole til populationsniveau (alle højskolerne), så må man antage at midtvejs eleverne på andre højskoler svarer nogenlunde det samme som Hadsten Højskoles midtvejs elever vedr. deres adfærd. Dette er ikke en urimelig antagelse, men man bør være opmærksom på, at der skal være en klar tendens for at man i videst muligt omfang kan postulere, at der eksisterer en sådan generaliserbarhed.

Metodisk kommentar:

Jeg ser i regnestykkerne bort fra om enkelte elever er faldet fra. Det vil gøre det meget mere komplekst, at skulle ind og kigge på hver enkelt elevs adfærd. Gevinsten / tabet i helt præcise antal elevuger er ikke det vigtige, det vigtige er, om der er en klar trend.

Varigheden på et januar-forårsophold sættes til 20.5 (gennemsnittet mellem 18 og 23) og et ophold med start i august 18 uger. For forårsopholdets længde skal det bemærkes, at den gennemsnitlige længde for en januar-elev, der gennemfører forårskurset på HH er lidt højere end 20.5, men til gengæld falder der hvert år nogle januar-elever fra. Dette trækker gennemsnittet ned.

Data for efterårets midtvejs elever (E13) (de starter i september og er på skolen i 14 uger)

Hvis INGEN skoler havde starttidspunkt i september (=du kunne kun starte på en højskole i januar ELLER til august og så gå på skolen ca. 18-23 uger) hvad ville du så sandsynligvis have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- 35 % Jeg ville være startet på en højskole januar 2014 (højskolerne taber nu 6.5 elevuger pr respondent)
- 42 % Jeg ville være startet på en højskole august 2013 (højskolerne taber nu 4 elevuger pr respondent)
- 23 % Jeg ville slet ikke være taget på højskole (højskolerne vinder nu 14 elevuger pr respondent)
- Andet: _____

Af ovenstående kan vi konkludere vedr. septemberoptag 2013 (14 ugers-elever)

- Et septemberoptag gør, at markedet udvides i antal personer, der kommer på højskoler (23 % ville slet ikke komme på højskole, hvis de ikke kunne starte i september) MEN.....
- Der tabes samlet set for højskolerne under ét elevuger på, at der eksisterer dette septemberoptag på Hadsten Højskole. De (35 + 42 %), der alligevel ville være kommet på højskole (og på et længere ophold), udgør et større tab samlet set for højskolerne i antal elevuger end gevinsten ved de 23 % , der ellers slet ikke ville komme på højskole. På næste side kan du se det regnestykke, der fører til denne konklusion.

Konkret regneeksempel:

Lad os for nemheds skyld sætte antallet af midtvejslever til 10 her i den første udregning.

Hvis der IKKE var septemberoptag på Hadsten Højskole:

35 % af midtvejsleverne ville være startet på en højskole januar 2014 og gå på højskole i enten 18 eller 23 uger (vi sætter som sagt ugetallet til gennemsnittet af dette til 20.5). 35 % af de 10 midtvejslever er = 3.5 elever. I stedet for 14 uger ville de – hvis ingen skoler havde septemberoptag - være 20.5 uger på højskole = 6.5 uger mere end nu hvor septemberstart er muligt. Samlet tab ved at HH har et septemberoptag = $6.5 \times 3.5 = 22.75$ elevuger.

42 % ville være startet på en højskole august 2013. Vi sætter opholdsugetallet til 18 (august-december). 42% af de 10 midtvejslever er = 4.2 elever. I stedet for 14 uger ville de – hvis ingen skoler havde septemberoptag - være 18 uger på højskole = 4 uger mere end nu, hvor septemberstart er muligt. Samlet tab = $4 \times 4.2 = 16.8$ elevuger.

23 % ville slet ikke være taget på højskole. 23 % af 10 midtvejslever er 2.3. Disse 2.3 elever ville slet ikke komme på højskole, hvis de ikke kunne starte i september (=på et 14 ugers ophold). Højskolerne vinder dermed $2.3 \times 14 = 32.2$ elevuger.

Hadsten Højskole havde 14 midtvejslever efterår 2013 – derfor ganger vi til sidst alle tal med 1.4. Dette fører til nedenstående konklusion.

Konklusion vedrørende septemberoptag

Det, at Hadsten højskole havde et septemberoptag efteråret 2013, medførte, at højskolerne under et tabte/gik glip af: $(22.75 + 16.8 - 32.2) \times 1.4 = 10$ elevuger.

Et septemberoptag på HH giver således et lille underskud for højskolerne under et. Da tabet er så lille, skal data fortolkes forsigtigt og jeg vil lave en konservativ konklusion: Kollektivt set vinder højskolerne under et IKKE på at HH har et midtvejsoptag. Det går cirka i 0, men sandsynligvis med et lille tab.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at vi kun specifikt kan konkludere på, om et septemberoptag giver overskud eller underskud. Vi kan ikke sige noget om, hvorvidt et oktoberoptag (som det f.eks. findes på Uldum Højskole og tidligere fandtes på Hadsten Højskole) giver et over- eller underskud for højskolerne under et.

Man kunne godt have den tanke, at et oktober-optag giver en kollektiv gevinst, da der er større tidsforskel mellem august og oktober (end mellem august og september), hvorfor højskolerne via et oktoberoptag måske kan indfange nogle elever, der ikke har fået idéen om at tage på højskole allerede primo september.

Der er selvfølgelig nogle præmisser, man skal være opmærksom på ift. regnestykket. En præmis, der kunne underminere regnestykket, er hvis disse 14 ugers september-elever ville have en markant større tilbøjelighed til at blive fortsættelerever (og tage forårssemestret med), end hvis de var augustelever, men det er der ikke noget der tyder på.

Nåh, men data for efterår 13 skaber jo ikke ligefrem hurra-stemning, så lad os derfor kigge på data for forårsholdet 2014. Her kan eleverne starte i januar og i marts (midtvejslever).

Data for midtvejslever, foråret 2014

Jeg undersøgte også data for midtvejsleverne på forårsholdet 2014.

Opsummering: Hvis respondenterne siger, at han ville være startet i januar (hvis der ikke fandtes martsoptag), så sætter jeg januar-opholdets længde til 20.5 uger. Hvis respondenterne siger, at han ville være startet i august, så sætter jeg opholdets længde til 18 uger.

Spørgsmål: Hvis INGEN skoler havde starttidspunkt i MARTS (=du kunne kun starte på en højskole i januar ELLER til august og så gå på skolen ca. 18-23 uger) hvad ville du så sandsynligvis have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- 21,4 % Jeg ville være startet på en højskole januar 2014 (der tabes 6.5 uger pr. respondent, der svarer dette (20.5 – 14) uger)
- 7,1 % Jeg ville starte på en højskole august 2014 (der tabes 4 uger pr. respondent, der svarer dette (18 – 14) uger)
- 64,3 % Jeg ville slet ikke være taget på højskole (der vindes 14 uger pr. respondent)
- 7,1 % Andet: _____

Her ser data markant anderledes ud end for efterårsholdet. Jævnfør regneeksemplet nedenfor er det et klart plus for højskolerne under et, at der er et martsoptag på HH.

Regneeksempel

Hadsten Højskole havde forår 2014 17 midtvejslever, vi speeder regnestykket lidt op:

Samlet gevinst for højskolerne under et ved at HH har martsoptag =
(14 uger x (0,643 x 17)) – (6.5 uger x (0,214 x 17)) – (4 uger x (0,071 x 17)) = 125 elevuger

Samlet konklusion vedrørende om højskolerne under ét vinder elever på at have midtvejsoptag

Med udgangspunkt i data for forårsholdet 2014 og efterårsholdet 2013 kan det vedrørende Hadsten Højskoles midtvejsoptag konkluderes:

- At både septemberoptaget og martsoptaget skaffer elever til højskolerne, som ellers slet ikke ville være kommet på højskole (udvider markedet i antal absolutte personer)
- At septemberoptaget på HH medfører et mindre samlet tab for højskolerne i antal elevuger, men martsoptaget medfører en stor gevinst i antal elevuger.
- At midtvejsoptagene på HH på forårsholdet 2014 og efterårsholdet 2013 samlet set medfører, at højskolerne vinder elevuger, da gevinsten ved martsoptaget overstiger tabet ved septemberoptaget.

Da data for martsoptaget er meget klare og meget entydige, finder jeg det rimeligt at generalisere til populationsniveau og antage at den samme sammenhæng nok også ville findes, hvis man målte på alle landets højskolars martslever under et: Martsoptag medfører en stor gevinst for højskolerne på populationsniveau.

Data for september er mindre markante, så jeg vil nøjes med at konkludere at septemberoptag sandsynligvis medfører et mindre tab på populationsniveau.

Der eksisterer et *kollektivt handlingsdilemma* vedrørende septemberoptag – HH vinder elever og elevuger ved at have et septemberoptag, men for højskolerne under ét er det ikke godt at f.eks. HH har et septemberoptag, da

dette medfører et kollektivt tab af elevuger: Den handling, der er god for den enkelte højskole, kan dermed være dårlig for højskolerne under et.

Illustration: Det er ligesom, hvis et EU-land vælger at sænke selskabsskatten til 5 % og dermed tiltrækker selskaber fra andre lande, der dermed mister skatteindtægter (man snakker i den henseende om et *race to the bottom*, hvor landene lige så stille konkurrerer hinanden nedad i selskabsskatteprocent og til sidst er alle værre stillet end i udgangssituationen).

Det er vigtigt at huske, at dette problem gælder for septemberoptaget, og at vi IKKE kan konkludere, at alle midtvejsoptag om efteråret er dårlige for højskolerne under et. Man kunne få den tanke, at en anden logik gør sig gældende vedrørende optag i oktober, men det kan man jo bede Uldum Højskole om at undersøge, da de har et oktoberoptag.

Projekt 2 – studieturenes betydning for elevtallet

Idéen med dette projekt er, at finde ud af om studieturene til USA tiltrækker elever, der ellers ikke ville have valgt Hadsten Højskole. For at være helt præcis: Det handler IKKE om, hvorvidt en USA-tur har været *medvirkende* til, at en elev har valgt HH. Det handler om, hvorvidt USA-turen var AFGØRENDE for elevens valg af HH - at eleven ellers ikke ville have valgt Hadsten Højskole.

Dette er interessant, da der både kan være økonomiske, mandskabsmæssige og pædagogiske hensyn at tage, når man skal planlægge hvilke og hvor mange studieture, der skal udbydes. Pt. udbyder Hadsten Højskole studieture således:

- På efterårsholdet vælger eleverne enten at tage til Sydfrankrig eller til USA
- På forårsholdet vælger eleverne enten at tage til USA eller til Berlin / Tjekkiet.

Indholdsmæssigt er de 2 USA-ture ens: De går til New York + Washington, D.C. Nedenfor er eleverne fra forårsholdet 2014 blevet udspurgt.

Forår 2014 – studieturenes betydning for elevtallet

Spørgsmål: Var det at Hadsten Højskole udbød studieture dette forår til USA og Berlin / Tjekkiet afgørende for at du valgte at gå på Hadsten Højskole? Markér det svar du er mest enig med.

Tabel 9: Studieturenes betydning for elevtallet, forår 2014

Ja, det var grunden at jeg valgte at jeg valgte Hadsten Højskole – ellers ville jeg ikke have valgt at tage på Hadsten Højskole	Nej, Jeg ville have valgt Hadsten Højskole alligevel.	Andet (Skriv hvad):
2.9 % (2 elever) (de skal begge på turen USA)	95.7 %	1.4% (1 elev) ”USA og Jura var afgørende - 50 % af årsagen, til at jeg valgte Hadsten Højskole, var turen til New York”

Konklusion: På forårsholdet 2014 er der 2 elever, hvor studieturen til USA var afgørende. Derudover var der én elev, hvor det var 50 % af grunden. Alle 3 elever startede januar 2014. Der er således tale om, at USA-turen forår 2014 har medført en meromsætning på 2.5 x indtægterne fra en halvårselev.

USA-turens betydning for elevtallet, efterår 2013

For at få de bedst mulige data jeg har jeg også belyst problemstillingen ved at inddrage efterårsholdet 2013.

Det, der særligt har haft vores interesse på HH om efteråret, er om vores efterårstur til New York og Washington, D.C tiltrækker elever, der ellers ikke ville være kommet. HH har på efterårsholdene gennem mange år haft en studietur for alle skolens elever til Sydfrankrig, men i et forsøg på at øge elevrekrutteringen besluttede vi også at udbyde en studietur til Kina september 2011 + september 2012. Det var ikke vores fornemmelse, at dette tiltrak nye elever, hvorfor vi istedet besluttede at rejse til New York og Washington D.C i 2013 og 2014. Alle årene er der samtidig en tur til Sydfrankrig, så eleverne skal vælge, hvilken tur de vil på.

Jeg valgte på efterårsholdet 2013 at søge svaret ved at spørge de elever, der skulle til USA om følgende 2 kvalitative spørgsmål uden faste svarkategorier, hvorefter jeg ville lave en fortolkning af disse kvalitative svar.

1. Tænk tilbage på dengang, da du valgte at gå på Hadsten Højskole: Hvor vigtigt var det for dit valg at Hadsten Højskole havde en studietur til USA?

2. Ville du stadig have valgt at gå på Hadsten Højskole, hvis der IKKE havde været en studietur til USA på dette efterårshold? (uddybning: i stedet for ville alle elever være med på studieturen til Frankrig)

Foreløbig konklusion

Kategori a: 10 elever svarer på en måde, som jeg tolker derhen, at de med sikkerhed ville have valgt HH under alle omstændigheder

Kategori b: 2 elever svarer på en måde, som jeg tolker som om at de sandsynligvis alligevel ville have valgt HH, selvom der ikke var en USA-tur (de indikerer at USA-turen var medvirkende til valget af HH, men ikke afgørende for at de valgte skolen) (jeg er som sagt ikke på jagt efter "medvirkende" men efter "afgørende")

Kategori c: 1 elev svarer på en måde, som jeg tolker som "måske ville jeg være kommet, selvom der ikke var en USA-tur, men det betød meget, så måske ville jeg ikke"

Kategori a) De 10 personer i kategori "a" er der ingen grund til at knytte yderligere kommentarer til.

Kategori b) Her følger svarene på de 2 spørgsmål fra de to elever, der er i kategori "b" – dem der sandsynligvis alligevel ville have valgt HH, selvom USA-turen var medvirkende til deres valg.

Svarperson 1 i kategori b:

- Spørgsmål 1 "USA-turen var klart med til at jeg valgte skolen"
- Spørgsmål 2 "Højest sandsynligvis (havde jeg valgt skolen alligevel), men jeg havde ærget mig, da mange andre højskoler udbyder turen"

Svarperson 2 i kategori b:

- Spørgsmål 1 "Det var forholdsvis vigtigt for mit valg. Det er spændende at komme lidt længere væk. Det kunne også have været i Asien".
- Spørgsmål 2: "Ja, jeg tror jeg ville have valgt Hadsten Højskole alligevel, men det hev klart op".

Min fortolkende konklusion er, at disse 2 elever med stor sandsynlighed ville have valgt Hadsten Højskole, selvom der ikke var en USA-tur.

Kategori c: Eleven der måske/måske ikke ville være kommet til HH, selvom der ikke var en USA-tur

Svarperson i kategori c:

- Spørgsmål 1: (det var) ”forholdsvis vigtigt at der var en tur til USA. Jeg overvejede en anden højskole, men NY-turen trumfede (en) Berlin (-tur, på en anden højskole)”.
- Spørgsmål 2: ”Måske (ville jeg have valgt HH alligevel) pga. (skolens) beliggenhed”.

Denne elev tog jeg en opfølgende snak med, men jeg kunne ikke komme det nærmere end det ”måske”, som kommer til udtryk ovenfor. Jeg vil tillade mig at konkludere, at respondenteren er så tæt på at have valgt os pga. USA-turen, at jeg vil tildele hende værdien 0.5 i en kommende opsamling; USA-turen havde en direkte meromsætningseffekt på 0.5 elev på efterårsholdet 2013.

Opsamlende konklusion vedr. USA-turens betydning for elevtallet, efterår 2013

På efterårsholdet 2013 kan jeg ikke fastslå med sikkerhed, at nogle elever har valgt os pga. USA-turen. 12 elever, vurderer jeg, ville være kommet alligevel og 1 elev var lige på vippen.

Hvordan dette vil gå med turen efterår 2014, kan jeg naturligvis ikke forudsige, men det er oplagt at følge op løbende, da der er mange hensyn at tage: Blandt andet økonomi, skolens profil, lærerressourcer og pædagogiske hensyn.

Studieturenes betydning for elevtallet, forår 2013

I pilotprojektet forår 2013 spurgte jeg – i forbindelse med indsamling af værdigrundlags-spørgeskemaer i maj 2013 – også om, hvorvidt New York turen havde tiltrukket elever. Jeg vidste godt, at data ville være mindre gode, da eleverne dels havde valgt Hadsten Højskole for længe siden og dels allerede havde været på studieturen. Begge faktorer kan påvirke, hvordan de svarer på spørgeskemaet. Årsagen til, at jeg ikke spurgte eleverne tidligere på året, var, at der var jeg ikke bevilliget orlov + i maj skulle jeg alligevel indsamle spørgeskemaer om skolens værdigrundlag, hvorfor det var nemt at tilføje nogle flere spørgsmål og dermed indsamle data til senere brug.

Forår 2013 gik den lange studietur til USA, mens den europæiske tur var en skitur til Norge.

Spørgsmål til forårseleverne 2013

Ville du stadig have valgt at gå på Hadsten Højskole, hvis der IKKE havde været studieture til USA & Norge? (men i stedet for havde været en fælles tur for alle jer elever til Berlin – 7 dage til ca. 3000,- kr.) (resten af skolens indhold ville være som nu)

5 elever, der var på USA-turen, svarer ”nej” til ovenstående og 2 elever, der var på Norges-turen, svarer ”nej” på dette spørgsmål. Umiddelbart har skolen vundet 5 elever på USA-turen, men da data er indsamlet medio maj – langt henne i opholdet og efter at eleverne havde været på studieturene – mener jeg, at disse data skal tolkes med stor forsigtighed, og at disse data er mindre valide end de data, der eksisterer for efterår 13 og forår 14.

Derfor vil jeg anskue disse data som en indikator på, at der er noget på spil, men at jeg ikke kan sige noget med sikkerhed.

Endvidere er den anden forårstur (udover USA-turen) for foråret 2014 ikke blevet en tur til Berlin, men en tur til Berlin & Tjekkiet.

Samlet konklusion – studieturenes betydning for elevtallet.

Min nysgerrighed udsprang dels af:

- En elevudtalelse, da jeg startede som lærer på skolen om at USA-turen havde været afgørende for hendes valg af Hadsten Højskole og
- At jeg fornemmer at der historisk set – fra før min tid og før at det var den nuværende lærer, der stod for turen - har været meget ”vi tror at..” på HH vedr. om USA-turen tiltrak flere elever

Konklusioner fra mine undersøgelser – meromsætning/merrekruttering pga studieturene:

- Hvis jeg skal holde mig til de mest valide data – dem fra efterår 2013 og forår 2014 – så kan jeg konkludere, at der har været en *direkte merrekrutteringseffekt* vedrørende USA-turen på ca. 2.5 elev (forår 14) og 0.5 elev (efterår 13). For disse elever har USA-turen været *afgørende* for deres valg af HH (og ikke kun medvirkende til valget)
- Effekten (vedr. USA-turen) målt i pilotprojektet forår 13 er større (= 5 elever), men jeg vil tillade mig at være kritisk overfor at tillægge disse data alt for stor vægt.
- En eventuel inddirekte effekt - i form af f.eks. meromtale af skolen/bedre elevoplevelser og dermed bedre anbefalinger mv. - kan jeg af gode grunde ikke måle.
- Udover denne direkte effekt er der også elever for hvem USA-turen har været *medvirkende* til deres valg af HH. Så er det nævnt, men det er ikke dette, jeg er på jagt efter.

Til sidst skal nævnes, at det er et ret hårdt mål at skulle leve op til, at en studietur har været AFGØRENDE for valget af HH.

Projekt 3 – Mulighed for at have fortsætterelever henover sommerferien (markedsundersøgelse) (helårselever der starter i januar og bliver på skolen indtil december)

Introduktion og motivation

Nu kommer vi til det projekt, hvor jeg følte mig mest udfordret i forhold til at finde en frugtbar fremgangsmåde. Jeg vil lave en markedsundersøgelse af muligheden/behovet for at indføre et formaliseret produkt, hvor man er *helårselev, der følger kalenderåret – altså med start i januar eller marts og slut i juni. Derefter pause, mens der er korte kurser om sommeren, og så opstart igen til august eller september, hvorefter man følger kurset indtil jul. Jeg benævner for nemhedens skyld denne potentielle type elev som en kalenderhelårselev.*

Vi har mange fortsætterelever henover jul (der følger skoleåret), men vi har meget få kalenderhelårselever (cirka 5-7 i alt siden 2006, efter min hukommelse). Kalenderhelårselev-produktet findes ikke officielt og nævnes ikke på hverken hjemmeside eller trykt materiale. Mange elever skal studere, efter at de har været på HH, så potentialet forventes ikke at være kæmpestort. Men er der et potentiale? Det vil jeg se, om jeg kan komme lidt nærmere i denne undersøgelse.

Idéen til dette projekt udsprang af 3 ting:

- En forundring over at ingen højskoler tilbyder et formaliseret helårsophold fra januar til december (når man ved, at der er efterspørgsel efter formaliserede helårsophold fra august til juni).
- En viden om hvor stor en forskel det ville gøre økonomisk for min egen skole, hvis den nye idé kunne få bare et par elever til at blive et semester længere på skolen.

- At jeg mener, at jeg engang hørte en højskolelærer fortælle, at de havde haft et sådant kalenderhelårsprodukt, og at det havde givet nogle elever. Men jeg kan ikke huske, hvem det var og min research har ikke opklaret hvilken skole, der kunne være tale om (jeg fandt ingen, der udbyder dette produkt). Måske husker jeg forkert – men under alle omstændigheder: Min nysgerrighed blev vakt og idéen, om at forfølge dette spor, opstod.

Om undersøgelsen

Udfordringen i dette projekt er, at der er tale om en slags markedsundersøgelse a la: ”såfremt dette produkt fandtes og du havde kendskab til det, ville det så være noget for dig”? Altså en slags hypotetisk situation.

Dette forsøgte jeg i marts 2014 at afdække via spørgeskema med kvantitative og kvalitative spørgsmål. Problemstillingen og metoden til afdækning af denne er ikke nem at håndtere, så jeg sparrede i dette projekt med Steffen Korsgaard, lektor fra AU.

Vi kom frem til, at det handlede om at få udspurgt eleverne om følgende overordnede ting:

- 1) Har du kendskab til produktet kalenderhelårselev
- 2) Ville du gerne have haft kendskab til produktet tidligere
- 3) Hvad afgør, om du køber produktet
- 4) Spiller prisen nogen rolle for, om du køber produktet

Disse temaer blev derefter operationaliseret til nogle konkrete spørgsmål, som jeg stillede eleverne på forårsholdet 2014.

At være kalenderhelårselev – resultater af undersøgelsen på forårsholdet 2014

Jeg undersøger i dette afsnit de ovennævnte problematikker via spørgeskemaer med såvel kvalitative og kvantitative spørgsmål. Nogle resultattabeller får kun få kommentarer med på vejen, andre flere. Til sidst er der en opsamling og en anbefaling til, hvordan man kan lave et konkret forsøg. Alle data er indsamlet marts 2014.

Først ser vi på kendskabet til produktet kalenderhelårselev

Kendskab til produktet

At være helårselev med start i januar eller marts 2014 og være på skolen indtil december 2014 (afbrudt af sommerferie)

Spørgsmål: *Når man kigger på Hadsten Højskoles materialer og hjemmeside, så fremgår det IKKE, at det er muligt at gå på HH på dette forårshold og så starte igen på skolen til august eller september - og være på skolen indtil midt i december. Vidste du godt at denne mulighed eksisterede?*

Markér det udsagn, der passer bedst

Tabel 10: Kendskab til at man kan være kalender-helårselev, forår 2014

	Ja	Nej		Andet svar (skriv hvad):
Elever, der startede marts 2014	18 %	76%		6 %
Elever, der startede januar 2014	24 %	74%		2 %

Kendskabet til muligheden kunne altså være større. Dette er ikke overraskende og ikke noget jeg vil opholde mig længe ved, da det ikke er det vigtigste spørgsmål.

Ønskes kendskab til produktet på et tidligere tidspunkt?

Derefter undersøgte jeg om *eleverne gerne ville have kendt til muligheden for at være kalenderhelårselev inden de startede på skolen.*

Spørgsmål: Ville du gerne have vidst, at det var muligt at være helårselev fra januar til december INDEN du startede på skolen (f.eks. på tilmeldingsblanketten eller på skolens hjemmeside).

Tabel 11: Ønskes kendskab til produktet inden eleven starter opholdet på HH, forår 2014

	Ja	Nej/det er ligegyldig for mig	Ved ikke	Andet (skriv hvad)
Januar-elever	20 %	77%	2 %	0 %
Marts-elever	6 %	94 %	0 %	0 %

Januar-eleverne er den gruppe, der helst ville have haft informationen, før de startede. Det store flertal har ikke brug for at få informationen, før de startede, men der er 20 % af januar-eleverne, der gerne ville have haft den information tidligere. Vi har således mulighed for (gratis) at give en information, som nogle kunder efterspørger.

Når man ved hvor ekstremt meget bare én halvårselev ekstra betyder for skolens økonomi, så forekommer det – med Steffen Korsgaards ord - ”tosset” ikke at give disse efterspurgte informationer. Dermed kan vi plante idéen - om at være kalenderhelårselev – i eleverne så tidligt som muligt og inden eleven får andre livsplaner.

Betydning af at eleverne havde fået informationen tidligere

Spørgsmål: Tænk tilbage på dengang du valgte at tage på Hadsten Højskole dette forår. Hvis du på det tidspunkt havde vidst, at det var muligt at være elev på dette forårshold og så starte igen efter sommerferien, hvad ville du så have tænkt **på det tidspunkt?** (Markér det svar, du er mest enig i).

Jeg ville på det tidspunkt, jeg tilmeldte mig forårsholdet have tænkt at.....

Tabel 12: Tanker på tilmeldingstidspunktet om at være kalenderhelårselev, forår 2014

	Det er helt sikkert noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december	Det kunne måske være noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december	Det er sandsynligvis IKKE noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december	Det er helt sikkert IKKE noget for mig at være helårselev og blive på skolen indtil december	Andet (skriv hvad)
Januar-elever	2 %	12 %	42 %	44 %	0 %
Marts-elever	0 %	24 %	29 %	47 %	0 %

Det er et mindretal, der helt sikkert/ måske kunne være interesserede i at fortsætte efter sommerferien.

Herefter spurgte jeg hvor sandsynligt det er, at forårsholdets elever ville startede igen efter sommerferien og dermed blive kalenderhelårselev

Nu hvor du ved, at det er muligt: Hvor sandsynligt er det, at du vil starte igen på skolen efter sommerferien (til august eller september 2014?)

Tabel 13: Sandsynlighed for at eleverne starter igen på HH efter sommerferien, forår 2014

	Jeg vil helt sikkert starte igen til august eller september	Jeg vil sandsynligvis starte igen på skolen til august eller september	Jeg vil måske starte igen til august	Jeg vil sandsynligvis IKKE starte igen på skolen til august	Jeg vil helt sikkert IKKE starte igen til august
Januar-elever	0 %	2 % *	5 % *	28 %	65 %
Marts-elever	0 %	0 %	6 % *	35 %	59 %

* = muligt potentiale på kort sigt (på længere sigt må ambitionen være at skubbe flere elever mod venstre i tabellen)

Ved at sammenligne tabel 12 og 13 kan man se, at antallet af elever, der måske kunne være interesserede i at starte på skolen igen til august er faldet markant. Vi ved ikke, hvad dette skyldes. Hvis det skyldes, at de i mellemtiden har fået planer om f.eks at påbegynde et studie, så ville det være smart, hvis de havde haft informationen om at man kan være kalenderhelårselev tidligere. Flertallet vidste jævnfør tabel 10 ikke, at muligheden eksisterede.

Nu er vi kommet til noget af det vigtigste – nemlig spørgsmålet om, hvad der kan få eleverne til at blive kalenderhelårselever.

Hvad kan få eleverne til at blive helårselever? Et kvalitativt approach

Eleverne fra forårsholdet 2014 blev også stille 2 kvalitative spørgsmål. Jeg er interesseret i at høre - med deres egne ord og uden faste svarkategorier – hvad der kan få dem til at starte igen på HH efter sommerferien. Er det mon faktorer, der er indenfor eller udenfor vores kontrol?

Ordet var frit, hvorefter jeg har ”kvantificeret den kvalitative empiri” ved at lave en fortolkende analyse, hvor jeg kategoriserer svarene.

Det første kvalitative spørgsmål var:

Hvad afgør om du starter/ikke starter igen på Hadsten Højskole til august eller september?

Svarene antager mange forskellige formuleringer, men kan sammenfattes i følgende kategorier.

Tabel 14: Ting, der afgør om eleverne starter igen på HH til august/september, forår 2014

%	Kategorier lavet af mig på baggrund af en analyse af de kvalitative svar
55 %	Studiestart / mulig studiestart
24 %	Økonomi
13 %	Har andre planer – rejse, arbejde mv.
5 %	Andre svar: bl.a. ”4 måneder er nok / ikke lyst til at starte med en ny flok” mv.
3 %	Intet svar

Et par kommentarer til ovenstående tabel:

- De 55 % hvor studiestart er afgørende, kan næppe rykkes. Det ligger udenfor det som Hadsten Højskole kan påvirke. Men vi kan give dem informationen om muligheden for at være kalenderhelårselev så tidligt, at de i hvert fald ikke vælger at påbegynde studier, fordi de ellers ikke ved, hvad de skal lave.
- 24 % påpeger at økonomi er vigtig ift. en beslutning om at fortsætte på skolen efter sommerferien. Der er et potentiale i disse elever – ikke at jeg på nogen måde tror, at man kan få 24 % af eleverne til at blive fortsættelerelev, men det er disse 24 %, der må være den primære målgruppe, da vi her har at gøre med forhold (nemlig prisen) som vi direkte kan påvirke. Det skal påpeges, at nogle respondenter har svaret studiestart & økonomi. Det reelle tal, der kan rykkes, er derfor sandsynligvis mindre end 24 %
- Der er 13 % der har andre planer – herunder at rejse og arbejde. Da længerevarende rejser og det at arbejde fuldtid ikke kan kombineres med lovgivningen på højskoleområdet, er der næppe noget at hente her - medmindre skolerne vælger, at tilbyde f.eks. en 4 måneders rejse med frivilligt arbejde i forlængelse af et ophold, men så er der ingen økonomi i det for højskolerne, da det ikke gives statstilskud til dette.

Det andet kvalitative spørgsmål, som jeg stillede eleverne var:

”Spiller prisen nogen rolle for om du kunne finde på at starte igen til efteråret? (hvis ja, så skriv lidt mere om dette)”

Tabel 15: Prisens betydning for om eleverne bliver kalender-helårselever

%	Kategorier lavet af mig på baggrund af en analyse af de kvalitative svar
46 %	Ja
35 %	Nej
12 %	Respondenten svarer ikke på dette spørgsmål
6 %	Andre svar – herunder ”kun hvis der er et kæmpe afslag / spiller lille rolle / spiller nogen rolle

I tabel 14 var ordet helt frit. I tabel 15 er ordet også frit, men der spørges specifikt til prisen. Umiddelbart synes jeg, at tabel 14 er mest interessant, men det som tabel 15 viser er, at økonomi spiller en rolle. Og det er jo en faktor, som vi kan påvirke, da det er skolen selv der - indenfor lovgivningens rammer – sætter prisen.

Opsamling og forslag til forsøg

Ud fra ovenstående tabeller, mener jeg, at der basis for at indlede et forsøg med tidligere information, indførslen af et formaliseret produkt, og at man overvejer at give rabat til forårselever, der fortsætter på efterårsholdet.

Under min sparring med Steffen Korsgaard fremgik det meget hurtigt:

- At vi blev enige om, at nogle af tabellerne viste nogle lidt mærkværdige resultater, der strittede i flere, men ikke nødvendigvis gensidigt udelukkende retninger og at
- Han synes, at vi skulle lade det komme an på en prøve, og at den bedste undersøgelse af problemstillingen ville være at prøve det af

Da vi meget sjældent har disse kalenderhelårselever fra januar til december, så er det meget lidt vi risikerer at miste i egenbetaling, hvis vi laver et forsøg med rabatter. Omkostningen ved at indføre kalenderhelårselever er meget små (en tilmeldingsblanket med endnu flere felter vedr. opholdets start og slutdato). Det *er* et problem, hvis blanketten bliver for rodet, men man kunne måske lave en selvstændig tilmeldingsside med alle de mulige kursuslængder, eller få en der arbejder professionelt med tekst til at komme med et forslag.

Nedenfor beskrives detaljeret, hvordan jeg synes, at vi fremadrettet skal lave et forsøg, hvor forårselever dels får relevant information tidligere + rabat hvis de vælger at fortsætte efter sommerferien.

Praktisk forsøg/eksperiment

Muligheden for at være kalenderhelårselev skal formaliseres. Betydningen af at formalisere et produkt kan illustreres af følgende eksempel: Det har altid været sådan, at hvis en elev henvendte sig til HH og spurgte om han måtte starte udenfor de officielle starttidspunkter, så fik han lov til dette, MEN det var først, da vi formaliserede det, at man kunne være midtvejselev, at der kom skred i tingene.

Jeg mener, at man skal lade det komme an på en prøve og udstyre hjemmesiden og tilmeldingsblanketten med disse ekstra felter:

- 36 uger Januar – maj + august – december
- 32 uger Januar – maj + september – december
- 41 uger: Januar – juni + august –december
- 32 uger: Januar – juni + september –december
- 32 uger: Marts - juni + august – december
- 28 uger: Marts – juni + september - december

Dette kunne også være en lejlighed til at få gennemgået tilmeldingsblanketten for at sikre at den bliver så overskuelig som muligt. F.eks. ved at:

- Sammenligne den med andre skolars tilmeldingsblanketter og så selv lave opsætningen eller
- Bede én der arbejder professionelt med tekster om at lave den mest overskuelige opsætning

Forslag til tidsplan og detaljer for et konkret eksperiment

- Det anbefales, at skolens kontor vedlægger en selvstændig side med det bekræftelsesbrev eleverne får, når de tilmelder sig forårsholdet 2015.
- Det anbefales endvidere, at man som forsøg skal smide ”rabatkortet”. Vi ved jævnfør tabel 14 og 15, at eleverne siger, at økonomi spiller en rolle for om de bliver kalenderhelårselever.

Den selvstændig side skal med en kort tekst fortælle om muligheden for at være kalenderhelårselev og sige noget i retning af:

”Vi har fået adskillige spørgsmål om, hvorvidt det er muligt at følge forårsholdet 2015 og så starte igen til august og dermed være et år på skolen, indtil december. Dette *er* muligt – og for jer forårselever, der vælger at gøre dette i 2015 har vi valgt, at I kan søge skolen om støtte til efterårsopholdet 2015, så jeres pris bliver lavere. Dette gælder kun for efterårsholdet 2015 og kun for jer, der også er på skolens forårshold”.

Den korte tekst suppleres med et par billeder. Teksten, layout og billeder kunne laves/ sættes op af én, der arbejder med markedsføring, f.eks. det firma vi allerede arbejder med ift. internetreklamer.

Pointen er, at det gælder om at plante tanken om at være kalenderhelårselev så hurtigt og så tydeligt som muligt.

2 begrundelser for forsøget med prisnedsættelse

- Det, der risikeres ved et forsøg, er stort set 0 kr., da det antal fortsætterelever (henover sommerferien) fra hvem vi eventuelt ville få en mindre egenbetaling, er ekstremt lille.
- I min undersøgelse fandt jeg ud af, at økonomi ER en faktor af betydning for nogle elever, når de overvejer, om de vil starte igen efter sommerferien.

Konklusion

Det anbefales, at vi prøver det ovenfor skitserede forsøg. Forsøget har stort set ingen produktionsomkostninger – udover en potentiel mere rodet tilmeldingsblanket med flere felter. Man kunne enten lave en selvstændig side med kursuslængder eller få en fagperson til at komme med et bud på en ny tilmeldingsseddel.

Hvis forsøget kan give bare ganske få elever, så ville det kunne gøre en betydelig økonomisk forskel for Hadsten Højskole.

Man kan også vælge at starte forsøget med en variant, hvor man ikke tilbyder rabat på efterårsdelen af opholdet.

Metodiske bemærkning

Jeg har i dette projekt valgt IKKE at inddrage svarene fra dem, der startede i august/september 2013, fordi

- De havde svært ved at forestille sig, hvordan de ville have tænkt på deres tilmeldingstidspunkt, der lå langt tilbage og
- De havde svært ved at forestille sig at være elev på skolen i 1.5 år

Dette var afslutningen på projektet om kalenderhelårselever. Næste afsnit handler om de kurser, jeg fulgte, på Folkeuniversitetet i Aarhus.

Projekt 4 - Kurser på Folkeuniversitet om USA og kriminologiske temaer

Jeg fulgte og følger 3 forelæsningsrækker på Folkeuniversitetet i Aarhus.

- USA – fra Wild West til Barack Obama (der er nogle stadig forelæsninger tilbage)
- Forbrydelsens detektiver
- Kampen mod forbrydelsen

Disse foredrag gav ny viden og inspiration til min egen undervisning i fagene kriminalpolitik og amerikanske studier. Og inspiration til emner til konstruktionen af det kortkursus om USA, som jo også er en del af denne orlov.

Det var dejligt pludselig at være den, der ”fik noget” efter i mange år at have været den, der ”gav noget” undervisningsmæssigt. Som en lille bonus var det også meget interessant at se, hvordan de mange forskellige undervisere greb diverse pædagogiske ting an. Selvom forelæsningsformatet inviterer til en bestemt form for pædagogik, var der alligevel stor forskel på deres formidling, kursistinddragelse, pauser, humor osv. Og så får man bare bekræftet, at Hans Jørgen Bonnichsen er en god og interessant foredragsholder, at politimænd holder deres tid, mens museumsledere kæmper med dette ☺. Så er det sagt på en pæn måde.

Indvandring og identity politics er et område, der har min store interesse og jeg finder f.eks. Huntingtons betragtninger og debat om amerikansk identitet i bogen ”who are we?” for meget interessante. Indvandring er spændende både ud fra en normativ og en mere beskrivende tilgang.

Som følge heraf fandt jeg særligt forelæsningen om indvandring gennem tiden til USA for særlig interessant: Om hvordan indvandringens sammensætning, størrelse og debatten om indvandringen har skiftet karakter. Dette er helt sikkert noget, jeg fremover vil integrere i min undervisning i faget amerikanske studier og et område, som jeg vil integrere i det kortkursus om USA, som er denne rapports næste emne.

Projekt 5 – Konstruktion af kortkursus (1-uges sommerkursus) om USA – ”Hvad enhver dansker bør vide om USA”.

Dette projekt går ud på at lave et 1-uges sommerkursus om USA. Jeg valgte at indgå et samarbejde med Jacob Ladegaard, Lektor på Institut for Æstetik og Kommunikation på Aarhus Universitet.

Jeg havde egentlig på forhånd en rimelig fast idé om, hvordan jeg troede, kurset skulle være, men i samarbejde havnede vi et andet – og er jeg overbevist om – bedre sted. Pointen er, at vi qua vores forskellige faglige baggrunde tilsammen er ganske godt funderet ift. at kunne levere god undervisning om USA indenfor både politologi, kommunikation, film, kultur mv.

Mængden af relevant information om USA er jo enorm, så det er klart, at ethvert valg også vil være et fravalg, men tanken er, at man ved at få kendskab til 8-10 forskellige emner vil få en større forståelse for det, man bør vide om USA. Dermed kan man deltage mere kvalificeret i en snak / debat om USA og opnå en forståelse for, hvordan de forskellige temaer trækker spor op til nutiden og den enkeltes liv.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af indholdet og derefter et detaljeret ugeprogram.

Hvad enhver Dansker bør vide om USA

- beskrivelse og ugeprogram

Kurset "hvad enhver dansker bør vide om USA" er en rundrejse i amerikansk historie, kultur og politik. Kursets dele giver tilsammen viden om det moderne USAs udvikling fra koloni og slaverination til multikulturel stormagt, illustreret med en række eksempler fra bl.a. amerikansk litteratur, kunst og film.

Kurset udgøres af en række forelæsninger og debatter, som er nævnt herunder. Efter kurset er du opdateret på *hvad enhver dansker bør vide om USA*.

Forelæsninger og debatter:

- The Frontier – erobringen af det vilde vest, fra historie til litterær og filmisk myte
- Indvandringen til et USA: Et overblik over kriterier, udvikling & konsekvenser
- Skandinavisk indvandring til USA
- Amerikansk kunst og arkitektur mellem by og land
- New York i amerikansk litteratur og film – fra The Great Gatsby til Woody Allen.
- Amerikansk musik
- Det amerikanske slaveris historie – fra 1700-tallet til borgerkrigen
- Det sorte USA i det 20'ende århundrede og frem: Borgerrettigheder, bander og Obama
- Filmtilbud: 12 years a slave
- USA og Europa - den kolde krig & 2. verdenskrig
- Amerikanske valgkampe – fra Kennedy til Obama

På kurset vil du møde undervisere, der er uddannet indenfor kommunikation & æstetik og indenfor politik.

Udover forelæsningerne om USA får du også et rigtigt højskoleophold med morgensamling, hyggeligt samvær, udflugter, god mad, sangften og meget mere.

Nedenfor har vi lavet et detaljeret ugeprogram

Hvad enhver Dansker bør vide om USA - Sommerkursus på Hadsten Højskole

Mandag den 27. juli - søndag den 2. august 2015

Mandag d. 27 juli

Kl.16.00 – 17.45	Ankomst og indkvartering.
Kl.18.00	Aftensmad
Kl.19.30	Velkomst i foredragssalen
Kl.20.00	Lidt rystesammen aktivitet for alle ugens kursister i gymnastiksalen
Kl.20.30	I mødes med ugens tovholdere på USA-kurset
Kl. 21.15	Aftenen slutter med kaffe og sang i spisesalen.

Tirsdag d. 28 juli

- Kl. 8.00 – 9.00 Morgenmad
Kl. 8.45 De der har lyst mødes i skolegården: Tilbud til de morgenfriske om en kort 20 minutters gåtur ned til Hadsten midtby.
- Kl. 9.15 – 9.45 Morgensang og morgensamling (foredragssalen):
- Kl.10.00 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- The Frontier – erobringen af det vilde vest, fra historie til litterær og filmisk myte
- Kl.12.00 Middag
Kl.13.30 Besøg på Hedegaardens Vinavl, en økologisk vingård

- På dagens tur besøger vi en af Danmarks få økologiske vingårde. Her vil vinbonden vise vinmarkerne frem og fortælle om vinproduktion i Danmark - og så skal vi smage på vinen!
- Kl.18.00 Aftensmad
- Kl.19.00 – 20.30 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- Amerikanske valgkampe – fra Kennedy til Obama
- Kl.20.30 Hvem ved hvad om dansk musik, geografi, politik mv ? Quiz, ost og rødvin.

Onsdag d. 29 juli – dagens tema: Storbyen & amerikansk kultur

- Kl. 8.00 – 9.00 Morgenmad
Kl. 9.15 – 9.45 Morgensang og morgensamling
Kl.10.00 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- Amerikansk kunst og arkitektur mellem by og land
- Kl.12.00 Middag
Kl.13.30 – 15.30 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- New York i amerikansk litteratur & film – fra The Great Gatsby til Woody Allen
- Kl.15.30 Eftermiddagskaffe
Kl.16.30 Hadsten Højskoles historie – fra vordende mejerister til journalistforberedelseskursus
- Kl.18.00 Aftensmad
- Kl.19.00 – 20.00 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- Amerikansk musik
- Kl.20.15 En aften med højskolesangbogen ved formand for højskolesangbogsudvalget Ole Brunbjerg

Torsdag d. 30 juli - Dagens tema: Indvandringen til USA

- Kl. 8.00 – 9.00 Morgenmad
Kl. 9.00 – 9.30 Morgensang og morgensamling:
- Kl. 9.45 – 12.00 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- *Den Skandinaviske indvandring til USA*
- Kl.12.00 Middag
- Kl.13.30 Udflugt og rundvisning på Bidstrup gods.
- *Vi besøger Bidstrup gods, hvor godsejer Geert de Lichtenberg viser rundt på godset og vi skal nyde et glas vin i de herskabelige stuer, mens godsejeren fortæller om livet på godset og om de forpligtelser, der følger med det at have et slægtsgods*
- Kl.18.00 Aftensmad
Kl.19.30 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- *Indvandringen til USA: Et overblik over kriterier, udvikling & konsekvenser dengang og nu*

Fredag d. 31 juli – dagens tema: De sortes USA

- Kl. 8.00 – 9.00 Morgenmad
Kl. 9.15 – 9.45 Morgensamling
Kl.10.00 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- *Det amerikanske slaveris historie – fra 1700 tallet til borgerkrigen*
- Kl.12.00 Frokost
Kl.13.30 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- *Det sorte USA fra det 20'ende århundrede: Borgerrettigheder, bander og Obama*
- Kl.15.00 Kaffe/soft og kage i spisesalen
Kl.16.00 Tilbud om gåtur eller kor-sang
Kl.18.00 Aftensmad
Kl.19.30 Denne aften er der mulighed for at prøve en af ugens andre workshop eller at se filmen "12 years a slave"

Lørdag d. 1 august

- Kl. 8.00 – 9.00 Morgenmad
Kl. 9.15 – 9.45 Morgensamling
Kl.10.00 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- *USA og Europa - den kolde krig & 2. Verdenskrig*
v. lektor i Amerikanske Studier på SDU
- Kl.12.00 Middag
Kl.13.30 Hvad enhver dansker bør vide om USA
- *opsamling og spørgsmål til ugens temaer*
- Kl.18.00 Festmiddag, underholdning og sang

Søndag d. 2 august

Kl. 7.30 – 8.15 Morgenmad
Kl. 8.30 – 10.00 Morgensamling og morgensang
Kl. 10.30 Farvel og på gensyn

Der er hver dag indlagt kaffe/te pauser.

/ Jacob Ladegaard, lektor på Institut for Æstetik og Kommunikation, AU
Erik Jensen, højskolelærer & uddannet i Statskundskab fra AU.

Projekt 6: Minibrobygningsprojekt mellem Hadsten Højskoles samfundsfaglige fag og DMJX (Journalisthøjskolen)

Introduktion

Hadsten Højskole startede efterår 2013 en ”journalistlinje”, hvor eleverne kan forberede sig til optagelsesprøverne til journalistuddannelserne.

Idéen med dette projekt var, at lave et mini-brobygningsprojekt mellem mine samfundsfaglige fag og de samfundsfaglige fag på DMJX. Det skulle ske ved at tage kontakt til de ansvarlige på journalistuddannelsen på Danmarks Medie- og Journalistuddannelse i Aarhus (DMJX) med henblik på at få mere konkret viden om deres fag ”*Journalistikken i samfundet*” – om indhold, form, didaktik mv. Faget er sammen med faget ”medieteori” et af de ganske få samfundsfaglige fag, der er på uddannelsen. Da ”*Journalistikken i samfundet*” er et fag, der ligger på 1. semester (mens medieteori ligger på uddannelsens sidste del), så forekommer det oplagt, at det er faget ”*Journalistikken i samfundet*”, som jeg inddrager i mit brobygningsprojekt.

Det er altså brobygning mellem det substantielle i de politiske/sociologiske på HH og ditto på DMJX (via faget ”*Journalistikken i samfundet*”) der er målet med mit projekt. Fokus er IKKE på faktorer vedrørende optagelsesprøverne (det varetages på HH i et selvstændigt journalistik-fag)

Ønsket er blandt andet at integrere elementer og tekster fra ”*journalistikken i samfundet*” i mit nye fag Politik, Sociologi og Medier (mediedelen blev tilføjet faget fra efteråret 2013). Det skulle ske både via en traditionel læsning, men også via en mere højskoleagtig tilgang, hvor teksten vil blive relateret til den enkeltes elevs liv og væren.

Via den traditionelle læsning af teksterne fra faget ”*journalistikken i samfundet*” i mit fag på HH, vil højskoleeleverne opleve uddannelsens konkrete boglige krav indenfor dette fagområde.

Udvidelse af projektet

Jeg udvidede projektet til også at undersøge og analysere, hvor der kunne være yderligere muligheder for HH at byde ind rent substantielt – er der f.eks. steder i de samfundsfaglige fag på DMJX, hvor journalisteleverne har problemer, hvorfor jeg med fordel kunne træne disse områder med højskoleeleverne i mine politiske fag på HH, inden de starter på DMJX.

En længere rejse

Jeg kan konstatere, at jeg måtte på en længere rejse for at opnå den nødvendige viden på DMJX. En rejse der (i 3 selvstændige spor) sendte mig forbi både studievejledningen, 2 lektorer, en forskningschef, en ekstern underviser, en underviser på cand. public, forlaget Ajour og uddannelseslederen for journalistuddannelserne på DMJX.

Jeg skal spare jer for yderligere mellemregninger, blot konstatere at det tog så lang tid at få hul i gennem og få den relevante information, at jeg var tæt på at konkludere, at det ikke kunne lade sig gøre at løse opgaven ordentlig. Jeg nåede at tænke, at det måske handlede om, at det var for følsomt at udveksle informationer med mig. Jeg insisterede på, at det var ganske uformelt og efter laaaaaannnnngggggggg tids forsøg, opfølgning og venten på at få den rigtige kontakt lykkedes det endeligt til sidst.

Projektets del 1

Pensum og læsestof – konkrete steder at starte

Faget ”Journalistikken i samfundet” ligger på 1. semester og består af forelæsninger for cirka 130 studerende. Gruppearbejde og arbejdsspørgsmål inddrages. Selvforståelsen på DMJX er, at journalistik er et håndværk og det er forbavsende lidt samfundsfag / medieteorier mv., de studerende har (er min holdning).

Jeg skriver mere om ovenstående i projektets del 2.

Jeg var på jagt efter pensumlistes og bogtitler (og snak om disses relevans) som indgår i undervisningen i ”journalistikken i samfundet”, for at kunne integrere et par kapitler fra disse bøger i min undervisning i ”politik, sociologi & medier”.

Udover at jeg har fået pensumlistes fra faget ”journalistikken i samfundet” (og også for det andet samfundsfaglige fag: ”medieteorier”), så blev jeg også lidt klogere - efter interview af underviseren på ”journalistikken i samfundet” – på, hvor jeg med fordel selv kan starte ift. at introducere mine elever for et par af teksterne fra faget.

Konkret vil det give mening at starte med:

1. Jostein Gripsrud "Mediekultur, mediesamfund"

Del 3 i denne, side 255 og frem "offentlighed og demokrati: idealer og realiteter."

2. E. Hansen: "Ytringsfrihed til forhandling". Kapitel 4 af Peter Bro.

3. Og med tidsskriftet Journalistica, et online tidsskrift, der kan findes på:

<http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/journalistica/index>

Oversigt og download af tidsskrift og artikler: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/journalistica/issue/archive>

Tidsskriftet optager kun artikler, hvor journalistik er forskningsobjektet og artiklerne virker som oplagte at bruge i forhold til mediedelen af mit fag ”politik, sociologi og medier”.

Det var læsedelen af projektet. Den anden del (som jeg udvidede projektet med) var en fortolkende analyse : *Hvor kan højskolerne derudover spille ind ift. forberedelse til den samfundsfaglige del af uddannelsen på DMJX?*

Projektets del 2: Hvor kan højskolerne også byde ind ift. forberedelse til den samfundsfaglige del af uddannelsen på DMJX

Indledende betragtninger

Her kommer et bud på, hvor højskolerne kan byde ind. Først lidt analytisk baggrund/analyse/observation, som jeg bruger til derefter at identificere de steder, hvor HH og højskolerne konkret kan byde ind.

Et interessant spørgsmål for mig er/var om eleverne på DMJX gider de mere teoretiske fag som "journalistikken i samfundet", når selvforståelsen på DMJX er at journalistuddannelsen er et håndværk?

Det, jeg kunne fornemme via samtaler med en underviser på cand. public uddannelsen, er, at (den normale) journalistuddannelse ofte fremmer det "at producere & simplificere og i mindre grad at analysere & reflektere". Dette fik jeg bekræftet på DMJX. Uddannelsen fremmer en bestemt form for tænkning, hvor det at producere er i fokus. Som følge heraf skulle underviseren i "journalistikken i samfundet" ofte forklare (nogle af) de studerende, hvorfor faget er vigtigt for dem og deres senere journalistiske praksis. Mange studerende køber til sidst præmissen, men faget skal i højere grad begrunde sin egen relevans end f.eks. de mere skrivetekniske fag skal.

I faget forsøges det (med tiltagende styrke og bevidsthed) at give de studerende "ikke kun det de vil have, men også det, der er vigtigt for samfundet" (=for at skabe gode journalister).

Fokus i faget er dels at forholde sig til, hvad der aktuelt foregår og er i spil, men også at forholde sig reflektivt til at det aktuelle er i hastig forandring, hvorfor det er noget andet, der er aktuelt/i spil på et senere tidspunkt.

Konkret: Hvor kan højskolerne spille ind?

Jeg gik i et interview med underviseren på jagt efter at få besvaret spørgsmål som: Er der nogle områder, hvor eleverne har særlige problemer indenfor det samfundsfaglige felt? Er det f.eks. deres analytiske evner eller en alt for tynd almen viden? (Læs: jeg leder efter steder, hvor det er oplagt at HH kan spille ind og spille med - ift. at gøre elevernes bedst muligt rustede til den samfundsfaglige del af uddannelsen).

Jeg fandt ud af, at jeg som underviser i de politiske fag kan:

- Give eleverne mere viden om demokratiteori og demokratiformer
- Styrke elevernes reflektive evne
- Gøre dem nysgerrige overfor og glade for de politiske fag - blandt andet for at øge elevmotivationen på DMJX ift. de samfundsfaglige fag

Nogle af underviserens mål i "journalistikken i samfundet" er at fremme:

- Refleksionen over objektivitet (som journalist)
- Bevidstheden om journalistens opgave i og betydning for et demokrati

Som jeg ser det: Hvis en journalist skal lykkes med disse 2 ting, skal dette individ både have:

- En teoretisk/analytisk refleksionsevne men også en
- Konkret selvrefleksionsevne; at kunne se sig selv og (om)skabe sig selv i samspil med omgivelser og strukturer.

Begge dele er noget, vi som højskole kan byde ind på, og for den sidste dels vedkommende kan vi som højskole måske netop på dette område noget særligt qua det ramme, vi tilbyder.

Konklusion

Hvis man opsamlende og overordnet ser på, hvor vi kan byde ind, så er det min fortolkning at vi kan:

- Give eleverne konkret viden (om demokrati, demokratiformer mv.)
- Give eleverne en reflektiv evne ("fag-fagligt")
- Fremme nysgerrighed overfor og glæden ved de politiske fag, så de motiveres til at beskæftige sig med dette fagområde på DMJX.
- Arbejde med elevernes personlige egenskaber/kompetencer: fremme nysgerrighed og selvrefleksion (som middel til at placere sig selv rigtigt som journalist)

Samlet set synes jeg, at jeg har opnået den viden, jeg oprindeligt ønskede – og mere til, fordi jeg valgte også at inddrage temaet med, hvor Hadsten Højskole kan byde ind forberedelsesmæssigt ift. de samfundsfaglige fag som "journalistikken i samfundet".

Projekt 7: Lave en praksisnær rapport om medielandskabet / de herskende medielogikker

Dette projekt nåede jeg ikke. Jeg havde søgt 6 måneders orlov og blev tildelt 4 måneder. Selvom der ved samme lejlighed blev skåret ned i antallet af projekter (fra 9 til 7 projekter), så rakte tiden desværre ikke.

Overordnede refleksioner – personligt og fagligt udbytte

Det har været en fornøjelse og glæde at have orlov: Både fagligt og menneskeligt. Der er blevet samlet ny energi, jeg har med stor fornøjelse brugt nogle af mine statskundskabsværkstøjer fra mit studie igen, jeg har fået ny inspiration (blandt andet via de gode USA-forelæsninger på Folkeuniversitetet) og haft rum til det som burde være en selvfølge for NETOP en højskolelærer; at have et rum, hvor der er plads til at reflektere over livet og arbejdslivet. Det rum er stort under en orlov, men er desværre markant mindre, når arbejds-hverdagen banker afsted med undervisning, kostskolearbejde, udviklingstanker og den evige jagt på elever.

Aalborg Kommune har haft en personalepolitik, hvori der indgik denne sætning:

"den medarbejder, der ikke udvikler sig er i princippet under afvikling".

Kilde: Stefan Hermann "fra styring til ledelse – om kompetencebegrebets udvikling". I "Uddannelse". 2003

Det er der trods barskheden i citatet sikkert noget om, men som professor i psykologi Svend Brinkmann udtalte under et foredrag: "Nogen gange har man brug for at stå stille for at kunne slå rødder".

Måske er det meget relevant løbende at reflektere over, hvor vi både som skole, medarbejdere og mennesker befinder os i dette spændingsfelt mellem udvikling og at stå stille. Husker vi at slå rødder? Husker vi at stå stille? En orlov, som den jeg har haft, giver mulighed for på en række parametre at få lov til at stå lidt stille – så herfra skal lyde en tak for denne mulighed.

Jeg håber, I har fået tygget jer igennem alle de mange sider og synes at nogle af pointerne er interessante.

Bedste hilsner
Erik Jensen, Hadsten Højskole

Ps. På de følgende sider ser I en række bilag. Bilag 1 er de integrationsforslag, som midtvejsleverne på forårsholdet 2013 individuelt kom med. Denne kan tjene som en slags "inspirationsbank". Fra bilag 2 og frem er bilagene de spørgeskemaer og fokusgruppeskemaer, som jeg har brugt i projekt 1,2 og 3.

Bilag 1

Forslag fra midtvejs elever på forårsholdet 2013 - forbedringsforslag ift. integration på skolen

Som nævnt i opgaven, så havde midtvejs eleverne på forårsholdet 2013 individuelt en række konkrete forslag. Disse er nedenfor og kan tjene som en slags inspirations-/forslagsbank, som vi som skole kan vende tilbage til. Nogle af forslagene er nævnt af flere elever, hvorfor forslagene er nævnt flere gange nedenfor

Integrationsforslag

- Gøre det klart overfor de gamle elever at de skal 1) være åbne og 2) sige "hej" mange gange
- At lave en slags "storebrorordning" – med fokus på at "midtvejsleven" kommer med til de uformelle aktiviteter
- Skolen skal sige til midtvejs eleverne: "dit højskoleophold er en chance for at prøve nye ting / giv tingene en chance" + "højskoleopholdet er, hvad man gør det til, du er selv ansvarlig."
- Skole skal sige til de gamle elever at "nu hvor der kommer nye elever, så er det en chance for jer til at lære nye mennesker at kende & husk at I selv var nervøse, da I startede".
- Skolen bør få de gamle elever til at tage meget initiativ
- Alle elever bør have en morgensamling.
- Der skal være bedre information om elever, der stopper med at gå på skolen.
- De gamle elever kunne fremlægge praktisk info om skolen for de nye elever.
- Sig til midtvejs eleverne "det gør virkelig en stor forskel, at I gør en indsats"
- Opfordre de nye elever til at sætte sig ved siden af forskellige elever
- Opfordre de nye elever til at foreslå en aktivitet som f.eks. et spil, da det er nemmere at falde i snak med folk, når man har noget sammen.
- Opfordre de gamle elever til at snakke indbyrdes om, hvad de kan gøre for at modtage de nye elever godt
- Sikre at alle kan være med i alle introdagsaktiviteterne.
- Giv mere information om elever, der stopper på skolen
- Gerne én introdag, hvor man propper folk i grupper og laver samarbejdsøvelser (for at lave klikebrud)
- Sig til de nye elever "for at blive en del af det, skal man deltage – husk at vælge ting til"
- Vigtigt at både elever og lærere kan navnene hurtigt.
- Sig til de nye elever "selvom du en dag er træt, så gå ud og spil et spil."
- Drengene tog bedst imod os nye elever (OBS: det samme blev nævnt på efterårsholdet)
- Tving folk i nye grupper, så alle bliver blandet.
- Fint at hytterne på studieturen blev lavet af lærerne.
- Det er vigtigt, at elever og lærere glæder sig til, at vi kommer.
- Nødvendigt at beskeder kommer mange gange.
- Sig til de nye elever: "undgå værelset, tving dig selv ind i det sociale"
- Lav rystesammen-aktiviteter på gangrådsmødet.
- Mind de gamle elever om den tvivl og nervøsitet, de selv havde – tag derfor godt i mod de nye.
- Det var godt studieturen lå tidligt
- Mere walk and talk – gerne med spørgsmål, som eleverne kan snakke om
- Værelsesdysten med spil mv. var god
- Det var fedt, at man ikke bestemte, hvem man boede sammen med på studieturen (til Norge)

Bilag 2: Studieturenes betydning for elevtallet

Spørgsmål til elever på efterårsholdet 2013, der skal til USA med Hadsten Højskole.

1. Tænk tilbage på dengang, da du valgte at gå på Hadsten Højskole: Hvor vigtigt var det for dit valg at Hadsten Højskole havde en studietur til USA?

2. Ville du stadig have valgt at gå på Hadsten Højskole, hvis der IKKE havde været en studietur til USA på dette efterårshold? (uddybning: i stedet for ville alle elever være med på studieturen til Frankrig)

Bilag 3: Spørgsmål til 14 ugers eleverne (midtvejsleverne) efterår 2013 på Hadsten Højskole

1. Hvis Hadsten Højskole ikke gav dig (og andre) mulighed for at starte her i september (men andre højskoler tilbød at du kunne starte i september), hvad ville du så have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks ved at sætte et kryds ud for det

- Jeg ville tage på Hadsten Højskole januar 2014
- Jeg ville være startet på Hadsten Højskole august 2013
- Jeg ville starte på en anden højskole januar 2014
- Jeg ville være startet på en anden højskole august 2013
- Jeg ville være startet på en anden højskole der startede ca. midt i september 2013
- Jeg ville slet ikke komme på højskole
- Andet: _____

2. Hvis INGEN skoler havde starttidspunkt i september (=du kunne kun starte på en højskole i januar ELLER til august og så gå på skolen ca. 18-23 uger) hvad ville du så sandsynligvis have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks ved at sætte et kryds ud for det

- Jeg ville være startet på en højskole januar 2014
- Jeg ville være startet på en højskole august 2013
- Jeg ville slet ikke være taget på højskole
- Andet: _____

Bilag 4: September-elever (midtvejs elever) efterår 2013

- identifikation og løsning af problemer ved at være midtvejs elev

Fokusgruppeinterview med september-elever 2013

Overordnet tema: at få kendskab til de problemer/udfordringer, der eksisterer ved at være september-elev (starte 4 uger efter at de fleste elever er startet i august) + komme med løsningsforslag på problemerne

Del 1: Identifikation af problemer ved at være septemberelev (midtvejs elev)

Der laves 2 grupper af 5-7 elever

Intro

Fakta: I var cirka 15 elever der startede i september (33 elever startede i august)

a) Lav individuelt en brainstorm over alle de udfordringer / problematikker det gav dig at ankomme senere end de andre elever:

Udfordringer for mig ved at starte senere på skolen:

b) Nu går I sammen i grupper på 5-7 mand: Gruppeopgave: Lav en prioriteret rækkefølge i jeres gruppe over de 5 udfordringer / problematikker som I samlet set synes har været vigtige for jer:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

På næste side kommer næste den opgave for jeres gruppe

Del 2: Forbedringsforslag til jeres 5 identificerede problemer

Nu er det tid til at komme med løsningsforslag til problemerne. I venstre kolonne skriver I i prioriteret rækkefølge de problemer/udfordringer, I har identificeret som de 5 største. Derefter forsøger I at finde løsningsforslag/forbedringsforslag til problemerne. Disse forslag skriver I i højre kolonne. Indtænk gerne hvem der skal gøre hvad. Vi slutter med, at hver gruppe fremlægger deres skema, hvorefter vi har en opsamlende fælles snak.

Problem 1 (det største problem) =	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 1:
Problem 2 =	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 2:
Problem 3 =	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 3:
Problem 4 =	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 4:
Problem 5 =	Løsningsforslag/forbedringsforslag til problem 5:
Andet: Gode forslag om løst og fast, der kan give fremtidige septemberelever, det mest mulige ophold på Hadsten Højskole	Forslag om løs og fast:

Bilag 5: Spørgeskema til alle efterårselever 2013

1. Alt i alt, hvor godt synes du så, at dit højskoleophold på Hadsten Højskole har været dette efterår (2013) – *markér det udsagn nedenunder, der passer bedst:*

Jeg synes at mit højskoleophold har været....

Meget godt	Godt	Middel	Dårligt	Meget dårligt
------------	------	--------	---------	---------------

Eventuel kommentar: _____

2. Hvor vigtigt var det for dig at studieturen lå tidligt, ift at blive rystet sammen med de andre elever?

Det har haft meget stor betydning	Det har haft nogen betydning	Det har kun haft en lille betydning	Det har ikke haft nogen betydning
-----------------------------------	------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------

Eventuel kommentar: _____

3. Hvilken studietur var det, at du var på?

Jeg var på studieturen til Frankrig	Jeg var på studieturen til USA
-------------------------------------	--------------------------------

4. Var det at Hadsten Højskole udbød studieture dette efterår til USA og Frankrig **afgørende** for at du valgte at gå på Hadsten Højskole?

Ja, ellers ville jeg IKKE have valgt at gå på Hadsten Højskole.	Nej, Jeg ville have valgt Hadsten Højskole alligevel		Andet: (Skriv hvad):
---	--	--	----------------------

5. Forestil dig at en af dine venner vil starte på Hadsten Højskole som september-elev næste efterår (2014) (altså ligesom i år - 4 uger efter at de fleste elever startede i august)

Hvad vil du sige til din kammerat: Markér det udsagn, der passer bedst

- a) Det kan du roligt gøre – du kan sagtens få et godt højskoleophold som ”september-elev”
- b) Hvis du ikke kan starte til august sammen med de fleste andre elever, så synes jeg ikke at du skal tage på højskole
- c) Andet svar (skriv hvad): _____

6. Hvis en af dine venner spurgte dig, hvordan dit højskoleophold har været – hvilke ord ville du så sætte på / hvad ville du svare?

7. Det er nyt, at Hadsten Højskole har optag af elever i september og marts. Vi vil derfor løbende følge op på, hvordan alle har det. Spørgsmål: Synes du at Hadsten Højskole skal blive ved med at have elevoptag i september?

Ja	Nej	Ved ikke	Andet svar (skriv hvad):
----	-----	----------	--------------------------

Eventuel Kommentar _____

8. Hvor startede din beslutning om at tage på Hadsten højskole?

9. Overvejede du andre Højskoler i stedet for Hadsten Højskole? Hvilke?

10. Hvilken måned startede du på Hadsten Højskole dette efterår? _____

11 . Er du mand eller kvinde? _____

12. Hvilken uddannelse er den sidste, du har afsluttet (f.eks. teknisk skole, gymnasiet, 9. klasse, lærerseminaret, handelsgymnasium. osv): _____

13. Hvilket land er du fra? _____

14. Hvis du skulle give Hadsten Højskole nogle gode råd om, hvordan vi bedst får rystet alle elever sammen, hvad skulle det så være?

15. Hvorfor valgte du Hadsten Højskole?

Bilag 6: Spørgsmål til elever på Hadsten Højskole forår 2014

1. Hvilken måned og år startede du på Hadsten Højskole: _____

2. Hvilken studietur skal du på dette forår?

Jeg skal på studieturen til Berlin / Tjekkiet	Jeg skal på studieturen til USA
---	---------------------------------

3. Tænk tilbage på dengang du valgte at tage på Hadsten Højskole dette forår; hvor vigtigt var det for dit valg at Hadsten Højskole dette forår har ture til USA og Berlin/Tjekkiet?

4. Var det, at Hadsten Højskole udbød studieture dette forår til USA og Berlin / Tjekkiet, afgørende for at du valgte at gå på Hadsten Højskole? Markér det svar, du er mest enig i.

Ja, det var grunden at jeg valgte at jeg valgte Hadsten Højskole – ellers ville jeg ikke have valgt at tage på Hadsten Højskole	Nej, Jeg ville have valgt Hadsten Højskole alligevel.		Andet (Skriv hvad):
---	---	--	---------------------

Eventuel kommentar _____

Nyt Tema: At være helårselev med start i januar eller marts 2014 og være på skolen indtil december 2014 (afbrudt af sommerferie)

5. Når man kigger på Hadsten Højskoles materialer og hjemmeside **så fremgår det IKKE, at det er muligt at gå på HH på dette forårshold og så starte igen på skolen til august eller september** - og være på skolen indtil midt i december.

Vidste du godt at denne mulighed eksisterede? *Markér det udsagn, der passer bedst*

Ja	Nej		Andet svar (skriv hvad):
----	-----	--	--------------------------

Kommentar: _____

6. Hvis du godt allerede nu ved, at man kan være helårselev fra januar 2014 til december 2014: Hvornår fandt du ud af det?

7. Ville du gerne have vidst, at det var muligt at være helårselev fra januar til december, **INDEN** du startede på skolen (f.eks. på tilmeldingsblanketten eller på skolens hjemmeside).

- Ja
- Nej /det er ligegyldigt for mig
- Ved ikke
- Andet (skriv hvad) _____

8. Tænk tilbage på dengang du valgte at tage på Hadsten Højskole dette forår. Hvis du på det tidspunkt havde vidst, at det var muligt at være elev på dette forårshold og så starte igen efter sommerferien, hvad ville du så have tænkt **på det tidspunkt**? (Markér det svar du er mest enig i).

Jeg ville på det tidspunkt jeg tilmeldte mig forårsholdet have tænkt at.....

- Det kunne måske være noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december
- Det er helt sikkert noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december
- Det er sandsynligvis IKKE noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december
- Det er helt sikkert IKKE noget for mig at være helårs-elev og blive på skolen indtil december
- Andet: (Skriv hvad) _____

Eventuel kommentar: _____

9. Nu hvor du ved, at det er muligt: Hvor sandsynligt er det, at du vil starte igen på skolen efter sommerferien (til august eller september 2014)?

- Jeg vil helt sikkert starte igen til august eller september
- Jeg vil sandsynligvis starte igen på skolen til august eller september
- Jeg vil måske starte igen til august
- Jeg vil sandsynligvis IKKE starte igen på skolen til august
- Jeg vil helt sikkert IKKE starte igen til august

Kommentar: _____

10. Hvad afgør om du starter/ikke starter igen på Hadsten Højskole til august eller september?

11. Spiller prisen nogen rolle for, om du kunne finde på at starte igen til efteråret? (hvis ja, så skriv lidt mere om dette)

12. Hvad er dine planer for, hvad du skal lave efter sommerferien?

De næste spørgsmål besvares KUN af jer elever, der er startet på skolen i MARTS 2014 (resten af jer skal ikke svare på flere spørgsmål)

Du er startet på Hadsten Højskole i marts, mens de fleste elever startede i januar.

Hvis Hadsten Højskole ikke gav dig mulighed for at starte på skolen i MARTS (men andre højskoler tilbød at du kunne starte på deres skole i MARTS), hvad ville du så have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- Jeg ville være startet på Hadsten Højskole januar 2014
- Jeg ville starte på Hadsten Højskole august 2014
- Jeg ville være startet på en anden højskole januar 2014
- Jeg ville starte på en anden højskole august 2014
- Jeg ville være startet på en anden højskole der startede i marts 2014
- Jeg ville slet ikke komme på højskole
- Andet: _____

Kommentar: _____

Hvis INGEN skoler havde starttidspunkt i MARTS (=du kunne kun starte på en højskole i januar ELLER til august og så gå på skolen ca. 18-23 uger), hvad ville du så sandsynligvis have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- Jeg ville være startet på en højskole januar 2014
- Jeg ville starte på en højskole august 2014
- Jeg ville slet ikke være taget på højskole
- Andet: _____

Kommentar: _____

Bilag 7: PILOTPROJEKT: Spørgeskema til forårselever 2013

1. Hvornår (måned og år) startede du på Hadsten på Hadsten Højskole _____
2. Hvornår (måned og år) sluttede / slutter du på Hadsten Højskole _____
3. Alt i alt hvor tilfreds er du så med dit ophold på Hadsten Højskole: (sæt ring om det udsagn, du er mest enig i)
a) Meget tilfreds b) tilfreds c) utilfreds d) meget utilfreds X) andet/ved ikke
4. Har du færdiggjort en gymnasial uddannelse? 1) Ja 2) Nej
5. Tænk tilbage på dengang, da du valgte at gå på Hadsten Højskole: Hvor vigtigt var det for dit valg at Hadsten Højskole havde studieture til Norge & USA?
6. Ville du stadig have valgt at gå på Hadsten Højskole, hvis der IKKE havde været studieture til USA & Norge (men i stedet for havde været en fælles tur for alle elever til Berlin – 7 dage til ca. 3000,- kr.) (resten af skolens indhold ville være som nu)
7. Når man kigger på Hadsten Højskoles (HH) hjemmeside så fremgår det IKKE af hjemmesiden, at det er muligt at gå på HH på dette forårshold og så starte på igen på skolen til august og være her indtil midt i december.
 - a) Tænk tilbage på dengang du startede på Hadsten Højskole dette forår: vidste du på det tidspunkt godt at du kunne vælge at gå på Hadsten Højskole dette forår og så starte igen til august på Højskolen?
a) Ja b) Nej
 - b) Hvis jeg havde spurgt dig for en uge siden: Vidste du så godt, at du kan starte igen på HH til august
a) Ja b) Nej c) er i tvivl
 - c) Ville du i højere grad end nu seriøst have overvejet at starte igen til august, hvis du før du startede på skolen havde læst på hjemmesiden, at dette var en mulighed?
 - d) Tænk tilbage på tiden før du startede på HH: Hvis vi på hjemmesiden havde skrevet (og du havde læst dette INDEN du startede på skolen) at du godt kunne være på HH dette forår + også følge efterårskurset - efter sommerferien (fra august til december) – Hvor sandsynligt er det så, at du ville starte igen på skolen til august?
 - Jeg ville helt sikkert starte igen til august
 - Jeg ville sandsynligvis starte igen på skolen til august
 - Jeg ville måske starte igen til august
 - Jeg ville sandsynligvis IKKE starte igen på skolen til august
 - Jeg ville helt sikkert IKKE starte igen til august

Nedenstående udfyldes kun af elever, der startede i marts 2013

1. Hvis Hadsten Højskole ikke gav dig (og andre) mulighed for at starte i marts (men andre højskoler tilbød at du kunne starte i marts), hvad ville du så have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- Jeg ville være startet på Hadsten Højskole januar 2013
- Jeg ville være startet på Hadsten Højskole til august 2013
- Jeg ville være startet på en anden højskole januar 2013
- Jeg ville være startet på en anden højskole august 2013
- Jeg ville være startet på en anden højskole der startede ca. marts 2013
- Jeg ville slet ikke komme på højskole
- Andet: _____

2. Hvis INGEN skoler havde ”midtvejsoptag” i marts (=du kunne kun starte på højskole i januar ELLER til august og så gå på skolen ca. 18-23 uger) hvad ville du så sandsynligvis have gjort?

Markér det svar som du er mest enig i – f.eks. ved at sætte et kryds ud for det

- Jeg ville være startet på en højskole januar 2013
- Jeg ville være startet på en højskole august 2013
- Jeg ville slet ikke være taget på højskole
- Andet: _____

3. Har du oplevet nogle problemer/udfordringer som ”midtvejs-elev”, som de andre elever ikke har haft (så meget af)? (skriv hvilke)

NYE IDÉER

4. Har du nogle ideer til os fremover til, hvordan integrationen med de ”gamle elever” kan forbedres yderligere? (ryste eleverne sammen så meget som muligt)

5. Har du nogle idéer til ting som skolen/de andre elever/dig selv kunne have gjort for at gøre dit højskoleophold som ”midtvejslev” (endnu) bedre?

- a) Skolen kunne have gjort hvad? (forslag):
- b) Jeg selv kunne have gjort hvad? (forslag)::
- c) De andre elever kunne have gjort hvad? (forslag)::

6. Hvor vigtigt var det for dig, at studieturen lå tidligt, ift. at blive rystet sammen med de andre elever?

- a) Det havde betydning b) Det havde ikke betydning c) ved ikke/måske

Kommentar _____

7. Var der nogle flere ting som ankomstdagen og de 2 introdage også kunne have indeholdt, synes du? (kom gerne med idéer, så vi kan gøre det bedre)

8. Hvor godt føler du dig *nu* integreret med de elever, der allerede var startet på skolen, da du startede?

9. Synes du at Hadsten Højskole skal blive ved med at have midtvejsoptag i marts: a) JA b) NEJ

10. Forestil dig at en af dine venner vil starte på Hadsten Højskole som ”midtvejslev” til marts 2014 – hvad ville du sige til det af følgende 2 muligheder

Marker det udsagn, der passer bedst

a) Det kan du roligt gøre – du kan sagtens få et godt højskoleophold som ”midtvejslev”

b) Hvis du ikke kan starte til januar sammen med de fleste andre elever, så synes jeg ikke at du skal tage på højskole

c) andet (skriv hvad): _____